● выдаецца са жніўня 1917 г. БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1000 рублёў

17 снежня 1996 г. аўторак, № 291 (23094)

ЗВЯЗДА

ХОДЗЯЦЬ ЧУТКІ, ШТО...

...падаражэюць тэлефонныя размовы

Як вядома, прырода не церпіць пустаты: на змену ўжо адышоўшым у мінулае палітычным дэбатам прыйшлі цэны, вакол якіх зараз, як Зямля вакол сваёй восі, круціцца ўсё ў нашым жыцці — зарплата, харчаванне, настрой і г.д. Досыць крыху пабыць у грамадскім месцы, праехаць у транспарце, пастаяць у чарзе, каб зразумець, што цэны сёння не пакідаюць нашы галовы ў спакоі практычна ні на хвіліну. Вось і чарговыя чуткі сталі таму пацвярджэннем.

Напалоханыя ўжо прайшоўшымі павелічэннямі цэн на шэраг тавараў і паслуг, людзі ўпэўнены, што хутка «скокне» ў цане і тарыф на тэлефонныя размовы. Па тлумачэнне мы звярнуліся ў Рэспубліканскае аб'яднанне «Белтэлеком».

Як паведаміў «Звяздзе» намеснік дырэктара Аляксандр Крукоўскі, пакуль ніякіх зрухаў у плане павышэння тарыфаў на гарадскія і міжгароднія размовы не плануецца, прынамсі, да канца года. Як падкрэсліў Аляксандр Мікалаевіч далей, памер мінімальнай заработнай платы (з якім звычайна звязваюць усе зрухі цэн у бок павелічэння) практычна не ўплывае на тэлефонныя тарыфы. Найперш яны залежаць ад кошту электраэнергіі і паліва. Адказваючы на заўвагу журналіста, што нафта падаражэла яшчэ на пачатку бягучага месяца, спадар Крукоўскі зазначыў, што ніякіх адпаведных афіцыяльных папер аб'яднанне не атрымлівала, таму пакуль усё застаецца як ёсць.

Зразумела, так будзе толькі да пары, да часу. Нездарма падчас размовы намеснік дырэктара абмовіўся, што «ніякіх значных павелічэнняў тарыфаў не будзе», не ўдакладняючы, праўда, калі дакладна яны будуць уведзены. Рызыкну зрабіць прагноз, што тэлефанаваць і лічыць хвіліны па новых цэнах мы будзем, хутчэй за ўсё, пасля Новага года.

Сяргей РАСОЛЬКА.

СКАНДАЛ

Дырэктар славутай хакейнай школы -- «на лаўцы штрафнікоў»

Як стала вядома «Звяздзе», днямі аддзелам па барацьбе з эканамічнай злачыннасцю Партызанскага РАУС Мінска ўзбуджана крымінальная справа супраць дырэктара СДЮШАР «Юнацтва» і генеральнага менеджэра аднайменнага хакейнага клуба Валерыя Пальшакова.

Вядомы ў краіне хакейны спецыяліст, які выгадаваў не адно пакаленне выдатных спартсменаў, падазраецца супрацоўнікамі міліцыі ў парушэнні артыкула 91 Крымінальнага кодэкса РБ -- крадзеж маёмасці шляхам прысваення, растраты альбо злоўжывання службовым становішчам.

Падрабязнасці справы следства пакуль не раскрывае.

Мікола ДЗЯБЁЛА.

Канікулы — на Каляды

Пастановай урада Рэспублікі Беларусь ад 3 снежня 1996 года рабочы дзень з панядзелка, 6 студзеня, пераносіцца на суботу, 4 студзеня 1997 года, гэта значыць калядныя святы будуць працягвацца для нас тры дні — 5, 6, 7 студзеня.

БЕЛАРУСКІМ ЖАНЧЫНАМ МНОГАЕ ПАД СІЛУ

«Краіна пасля рэферэндуму ўступіла ў якасна новы этап свайго развіцця, і жанчыны ў гэтай дзяржаўнай перабудове павінны стаць значнай сілай». Аб гэтым заявіў Прэзідэнт краіны Аляксандр Лукашэнка, выступаючы 14 снежня на з'ездзе Беларускага саюза жанчын (БСЖ). Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што часы безадказнасці мінулі. Цяпер заканчваецца перыяд фарміравання ўладных структур, бачныя рысы набывае дзяржаўная сістэма, пры якой важнейшай каштоўнасцю грамадства з'яўляецца чалавек з усімі яго патрэбнасцямі і імкненнямі.

Аляксандр Лукашэнка паведаміў, што падрыхтаваны ўжо дакумент па фарміраванню верхняй палаты Нацыянальнага сходу краіны, дзе па яго прапанове не менш чым 30 працэнтаў будуць складаць прадстаўніцы слабага полу. «Атрымаўшы такім чынам рэальную ўладу, жанчыны, я ўпэўнены, хутчэй і лепш вырашаць болевыя працэсы, якія адбываюцца сёння ў грамадстве», — адзначыў Прэзідэнт.

Акрамя таго, кіраўнік дзяржавы параіў уключыць у Праграму БСЖ канкрэтныя задачы: аздараўленне дзяцей і арганізацыя вытворчасцей для экалагічна чыстага харчавання, а таксама кантроль за паступаючай у краіну гуманітарнай дапамогай. У рэалізацыі гэтых задач ён паабяцаў саюзу поўную падтрымку.

Аб тым, што даўно наспела неабходнасць актыўнага прыцягнення жанчын у кіраўніцтва справамі грамадства і дзяржавы, гаварылі ў сваіх выступленнях і дэлегаты з'езда, бо менавіта жанчыны ў немалой ступені забяспечваюць жыццядзейнасць грамадства, якое пакуль не вельмі высока ацэньвае гэту аддачу. Як адзначалася на з'ездзе, матэрыяльнае становішча 60 працэнтаў жанчын сёння не дае магчымасці задаволіць нават элементарныя патрэбнасці: забяспечыць паўнацэннае харчаванне дзяцей, набыць адзенне і абутак, аплаціць медыкаменты і камунальныя паслугі.

У сувязі з узнікшай сітуацыяй БСЖ запатрабаваў ад выканаўчай улады, і гэта адлюстравана ў пастанове з'езда, стварыць механізм рэалізацыі рэспубліканскай праграмы «Жанчыны Рэспублікі Беларусь». Са свайго боку саюз абавязаўся актыўна супрацоўнічаць з урадам, прафсаюзамі, іншымі грамадскімі арганізацыямі і аб'яднаннямі па забеспячэнню дастойных умоў жыцця жанчынам і дзецям.

Дэлегаты форуму абмеркавалі таксама асноўныя палажэнні Праграмы Беларускага саюза жанчын, якая ахоплівае перыяд да 2000 года. Прынята рашэнне дапоўніць яе канкрэтнымі задачамі па абароне інтарэсаў жанчын, сям'і, дзяцінства. Прыярытэтнымі ж названы такія напрамкі дзейнасці саюза, як дапамога жанчынам ва ўмовах беспрацоўя і масавых звальненняў, садзейнічанне развіццю жаночага прадпрымальніцтва, стварэнне новых рабочых месцаў і аднаўленне арганізацыі надомнай працы. Акрамя таго, вырашана актыўна весці прапаганду здаровага ладу жыцця, медыцынскіх ведаў, выхаванне ў жанчын пачуцця адказнасці за ўласнае здароўе і будучае пакаленне.

Валянціна МЕНШЫКАВА, БЕЛТА.

Здароў, скрыпучы, мяккі снег!

Фотаэцюд Аляксандра КАРЖА.

АНАТОЛЬ МАЛАФЕЕЎ СУСТРЭЎСЯ З ПАСЛАМІ КУБЫ І ФІНЛЯНДЫІ

Старшыня Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі Анатоль Малафееў прыняў Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасла Рэспублікіі Куба Ганну Марыю Равіра Інхідуа, якая завяршыла сваю дыпламатычную місію ў нашай краіне.

Пані пасол перадала Анатолю Малафееву віншаванні кіраўніцтва Нацыянальнай асамблеі Рэспублікі Куба з выпадку выбрання яго старшынёй Палаты беларускага парламента і запрашэнне наведаць сваю краіну з афіцыяльным візітам.

Анатоль Малафееў сустрэўся таксама з Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Фінскай Рэспублікі Рауна Віемера.

Анатоль Малафееў падрабязна расказаў аб апошніх палітычных падзеях у нашай краіне, выніках усенароднага рэферэндуму, рабоце па фарміраванню Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, аб падрыхтоўцы першай сесіі.

Пасол Фінляндыі адзначыў неабходнасць актыўных палітычных кансультацый кіраўніцтва беларускага парламента з міжнароднымі арганізацыямі, падкрэсліў важнасць падтрымання кантактаў дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў з парламентарыямі еўрапейскіх дзяржаў, што, на яго думку, павінна паслужыць дасягненню ўзаемаразумення і развіццю міжпарламенцкіх сувязей.

БЕЛТА.

КУДЫ ЗНІКАЮЦЬ ПРАДУКТЫ?

Не сакрэт, што апошнім часам у гандлі адзначаюцца пэўныя перабоі ў забеспячэнні насельніцтва шэрагам прадуктаў харчавання: з паліц магазінаў пачалі знікаць танныя айчынныя цыгарэты, смятана, тварог.

На шматлікія пытанні наконт прычын такога становішча ў Міністэрстве гандлю заўсёды адказваюць, што вялікі аб'ём тавараў проста вывозіцца за межы краіны, з'яўляючыся крыніцай даходаў мноству «чаўнакоў». Калі шчыра, у тым, што не хапае прадуктаў, гэтая катэгорыя грамадзян вінавата не заўсёды: як ужо паведамлялася, многім прадпрыемствам (маргарынаваму заводу, тытунёвай фабрыцы і інш.) проста не хапае валюты на набыццё сыравіны за мяжой, што прыводзіць да скарачэння аб'ёмаў вытворчасці. Тым не менш, дзейнасць «чаўнакоў», як высветлілася, таксама ўплывае на наяўнасць ці адсутнасць у магазінах харчавання.

Так, як паведаміў карэспандэнту «Звязды» інспектар прэс-службы ўпраўлення ўнутраных спраў на транспарце Дзяніс Жураўлёў, толькі за адзін дзень у цягніках, што ішлі ў Расію, было затрымана 10 чалавек менавіта за вываз харчавання. Іх аб'ёмы ніяк не дазваляюць сказаць, што прадукты яны везлі для ўласнага спажывання: 818 кілаграмаў смятаны і 534 кілаграмы тварагу.

Смятана была ў фасаваных па паўкіло заводскіх пакетах, тварог таксама расфасаваны па кілаграму, відаць, для зручнасці гандлю. Зразумела, што ўсе гэтыя прадукты былі канфіскаваны. Смятана пайшла ў гандлёвую сетку Беларускай чыгункі, а тварог -- на корм жывёле, паколькі самі «чаўнакі» везлі на продаж ужо сапсаваны прадукт. Зазначым: гэта толькі адзін выпадак.

Па словах спецыялістаў, вываз харчавання ідзе штодзень, звычайны «ўлоў» работнікаў міліцыі складае мінімум 30--40 кілаграмаў прадуктаў. А колькі іх паспяваюць прыхаваць ці вывезці іншым шляхам?.. Вось і лічыце...

Сяргей РАСОЛЬКА.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Дзялкі наркабізнесу чакаюць прыгавору

Перайшоў у заключную стадыю судовы працэс па справе васьмі злачынцаў, жыхароў Віцебска, якія на працягу сямі гадоў займаліся вытворчасцю і збытам наркотыкаў.

Як вядома, падпольная вытворчасць і збыт моцнага наркотыку фенцыклідыну была выкрыта міліцыяй яшчэ ў 1995 годзе. Следству ўдалося высветліць, што наркотыкамі займаліся высокапастаўленыя супрацоўнікі Віцебскага медінстытута, фармацэўтычнай фірмы і міліцыі. Такія справы, як правіла, разглядаюцца ў раённых гарадскіх судах. Раней і гэта справа трапіла ў раённы суд -- спачатку ў адзін, потым у другі і нават у трэці. Кожны з гэтых судоў вяртаў справу, не адважваючыся прымаць яе на разгляд. Як нам растлумачыў старшыня Віцебскага абласнога суда Тадэвуш Варановіч, ва ўсіх трох выпадках аказалася, што падсудныя з'яўляюцца ў той ці іншай меры сваякамі народных засядацеляў у гэтых судах. Для таго, каб такая шумная і далікатная справа была разгледжана аб'ектыўна, Тадэвуш Валянцінавіч вырашыў разгледзець яе ў абласным судзе першай інстанцыі. Крымінальная віцебская «васьмёрка» вяла гандаль наркотыкамі з Расіяй, Украінай і Прыбалтыкай. Сёння аматарам лёгкага хлеба «свеціць» па розных артыкулах ад 5 да 15 гадоў турмы.

Сяргей КУРКАЧ.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Камунальныя сістэмы пачынаюць працаваць ва ўмовах жорсткай эканоміі

У большасці насельніцтва ў сувязі з апошнімі паведамленнямі аб цяжкасцях з нафтай і газам узнікае адпаведнае пытанне наконт гарачай вады ў кранах і тэмпературы ў кватэрах.

Як паведаміў карэспандэнту «Звязды» начальнік упраўлення камунальнай гаспадаркі і экалогіі Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі Станіслаў Дземяшкевіч, зараз вядзецца сур'ёзная работа па стварэнню належнага запасу паліва. Тыя бюджэтныя сродкі, якія былі атрыманы раней (60 мільярдаў рублёў) для гэтых мэтаў, практычна атавараны. Маюцца цяжкасці ў набыцці топачнага мазуту з Мазырскага і Наваполацкага нафтаперапрацоўчых заводаў з-за недапастаўкі ім нафты. У сувязі са складаным становішчам камунальныя сістэмы пачынаюць працаваць у рэжыме жорсткай эканоміі, гэта значыць эканомнага выкарыстання паліва ў кацельнях, што знойдзе сваё адлюстраванне ў абмежаванні гарачага водазабеспячэння, а таксама, верагодна, -- у зніжэнні тэмпературы цепланосьбітаў. Усе вышэйпералічаныя мерапрыемствы будуць праводзіцца, па словах Станіслава Мікалаевіча, па графіку, зацверджаным мясцовымі выканаўчымі ўладамі.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

АБ ІНДЭКСЕ СПАЖЫВЕЦКІХ ЦЭН ЗА ЛІСТАПАД 1996 ГОДА

Міністэрства статыстыкі і аналізу паведамляе, што ў лістападзе 1996 года ў параўнанні з кастрычнікам 1996 года індэкс спажывецкіх цэн склаў 103,9 працэнта, у параўнанні са студзенем 1996 года -- 122,7 працэнта.

У параўнанні са снежнем 1995 года індэкс спажывецкіх цэн склаў 129,7 працэнта.

Аб памеры ўтрымання з наймальнікаў сродкаў для забеспячэння своечасовай выплаты заработнай платы

У сувязі з апублікаваннем за лістапад 1996 г. індэкса спажывецкіх цэн Міністэрства працы і Міністэрства статыстыкі і аналізу паведамляюць.

У лістападзе мінімальны спажывецкі бюджэт (МСБ) на аднаго члена сям'і з чатырох чалавек склаў 1.174.728 (1130633 x 1,039) рублёў у месяц.

Згодна з пастановай Мінпрацы і Мінстата ад 22.02.1996 г. № 13/4, для забеспячэння своечасовай выплаты заработнай платы неабходна ўтрымліваць з наймальнікаў суму ў памеры 60 працэнтаў МСБ, гэта значыць 704.840 рублёў на кожнага работніка (1174728 x 60:100).

Гэты нарматыў прымяняецца з дня апублікавання ў друку пры падачы заяўкі для атрымання сродкаў на заработную плату і пагашэння яе запазычанасці незалежна ад тэрмінаў утварэння.

Міністэрства статыстыкі і аналізу Рэспублікі Беларусь.

ПОГЛЯД

СЯМЁНА ШАРЭЦКАГА НЕ ВЫПУСЦІЛІ ЗА МЯЖУ

Старшыня распушчанага Вярхоўнага Савета Беларусі Сямён Шарэцкі мае добрыя сяброўскія адносіны з маршалкам польскага Сейма Юзафам Зыхам. Раней ён неадназрова з ім сустракаўся, праводзіў кансультацыі, Ю. Зых выказваў С. Шарэцкаму сваю падтрымку падчас восеньскага процістаяння Вярхоўнага Савета і Прэзідэнта А.Лукашэнкі.

14 снежня павінна была адбыцца чарговая сустрэча С. Шарэцкага з Ю. Зыхам у Варшаве. На гэты раз дамоўленасць аб сустрэчы насіла прыватны характар. Аднак на беларуска-польскай мяжы нашы пагранічнікі адмовілі Сямёну Шарэцкаму ў праве перасячы граніцу і праехаць у Польшчу. Яны спасляліся на тое, што службовы дыпламатычны пашпарт С. Шарэцкага ў сувязі з тым, што ён не ўваішоў у Палату прадстаўнікоў, стаў несапраўдным. Аднак шмат разоў ужо заяўлялася на самым высокім узроўні, што дэпутаты Вярхоўнага Савета, якія не ўвайшлі ў гэтую палату, таксама захоўваюць свае паўнамоцтвы да канца тэрміну, вызначанага законам, яны выконваюць свае дэпутацкія паўнамоцтвы ў акругах і г.д. З другога боку, у самім пашпарце Сямёна Георгіевіча назначана, што ён сапраўдны да 2000 года. І ніхто не паведаміў уладальніку гэтага пашпарта, што ім уже нельга карыстацца. Аднак гэта не паўплывала на рашучасць беларускай пагранічнай службы, якая так і не дазволіла экс-спікеру выехаць за мяжу.

Натуральна, што Сямён Шарэцкі гэтым самым адчуў прыніжэнне сваёй годнасці і быў пастаўлены ў вельмі няёмкае становішча перад Юзафам Зыхам. Зусім натуральна, што ў Польшчы не зразумеюць такога падыходу, бо там да адстаўных кіраўнікоў дзяржавы і парламента адносіцца з большай павагай. Тым не менш, у размове з карэспандэнтам «Звязды» Сямён Георгіевіч заявіў, што ні да кога ён пакуль не прад'яўляе сваіх прэтэнзій за гэты інцыдэнт, ён мае намер у бліжэйшы час разабрацца з сітуацыяй у Міністэрстве замежных спраў, якое і выдавала яму дыпламатычны пашпарт.

Ад сустрэчы ж з маршалам польскага Сейма Юзафам Зыхам Сямён Шарэцкі ні ў якім разе не мае намеру адмаўляцца, яна адбудзецца крыху пазней.

Валер КАЛІНОЎСКІ.

Віншаванні

Сардэчна віншуем Алёну Арсенцьеўну КОРКУЦЬ з днём нараджэння. Жадаем доўгага шчаслівага жыцця, добрых сяброў, здароўя, поспехаў і сонечных дзён.

Бацькі, сёстры, баба Ганна, г. Мазыр.

Сардэчна віншуем з днём нараджэння дарагую бабулю Варвару Цімафеўну БУРАК. Жадаем моцнага здароўя, шчасця і доўгіх гадоў жыцця.

Унукі, в. Васіленкі Слуцкага раёна.

Сардэчна віншуем з днём нараджэння дарагую мамачку і любую жонку Соф'ю Уладзіміраўну ЛАЗАР. Жадаем здароўя, радасці, цяпла і ласкі, поўную дабра.

Муж, дзеці, унукі, Лагойскі раён.

Віншуем з днём нараджэння Кацярыну Уладзіміраўну КЛОКАЛ. Жадаем шчасця, здароўя, поспехаў у вучобе і ўсяго найлепшага ў жыцці.

Дзед, бабуля, маці, цётка, брат і сястра з Салігорска.

Віншуем з днём нараджэння Мілану КУЗЮБЕРДЗІНУ. Жадаем моцнага здароўя, светлай радасці і шчаслівага жыцця.

в. Кажан-Гарадок, Якубовічы, Кузюбердзіны.

Віншуем дарагога, любімага мужа і бацьку Сяргея Рыгоравіча МІСЕВІЧА з днём нараджэння. Жадаем шчасця, вернасці, здароўя.

Любячыя жонка, дзеці.

Віншую з 19-годдзем Аксану Міхайлаўну ШАЙТАНАВУ з г. Мінска. Будзь заўсёды любімай і прыгожай. Здароўя, шчасця, вяселля.

Валерый.

Віншую з днём нараджэння Валянціну Іосіфаўну КОКТЫШ, жадаю моцнага здароўя, шчасця, усяго найлепшага ў жыцці.

Аляксей Коктыш, г. Мінск.

Віншуем з днём нараджэння Веру Фамінічну ЧЫПР. Жадаем моцнага здароўя, сямейнага дабрабыту, вясёлага настрою і даўгалецця.

Муж, дочкі Лена, Света, зяць Бернд.

СІТУАЦЫЯ З НАФТАЙ І НАФТАПРАДУКТАМІ ЎСКЛАДНЯЕЦЦА?

Як паведамлялася, у канцы мінулага тыдня ў Мінску адбыўся Савет канцэрна «Белнафтапрадукт». У ім прынялі ўдзел дырэктары нафтабаз і прадпрыемстваў нафтапрадуктазабеспячэння рэспублікі. Савет дырэктараў абмеркаваў праблему з пастаўкамі нафты з Расіі на Наваполацкі і Мазырскі нафтаперапрацоўчыя заводы, сітуацыю з забеспячэннем энерганосьбітамі народнай гаспадаркі і насельніцтва рэспублікі, а таксама гатоўнасць прадпрыемстваў канцэрна да работы ў зімовы перыяд.

Прапануем фрагменты з выступленняў кіраўнікоў прадпрыемстваў і аб'яднанняў на пасяджэнні Савета канцэрна.

... ПРА СІТУАЦЫЮ З ПАСТАЎКАМІ НАФТЫ

Канстанцін ЧАСНАВІЦКІ, дырэктар Наваполацкага НПЗ

Сітуацыя з пастаўкамі нафты з Расіі не новая. У студзені-лютым гэтага года пастаўка нафты ў рэспубліку практычна не было. Абстаноўка складвалася надзвычайная. Толькі за кошт здабычы беларускай нафты падтрымлівалася работа нафтаперапрацоўчых заводаў. Аналагічнае ж становішча складваецца і цяпер. На заводах рэспублікі маторнага паліва няма, кацельнага недастаткова.

Сітуацыя патрабуе перайсці да строгага размеркавання нафтапрадуктаў «стратэгічным» спажыўцам: «хуткай дапамозе», харчовай прамысловасці, пасажырскаму транспарту. Напружаная сітуацыя ў камунальнай гаспадарцы, дзе не хапае паліва, што прыводзіць да крадзяжу гаруча-змазачных матэрыялаў.

Неабходна ў тэрміновым парадку сустрэцца з кіраўніцтвам рэспублікі, ад якога ў немалой ступені залежыць вырашэнне гэтых пытанняў. І ў першую чаргу — цэнаўтварэння. Нядаўна ў нас была сустрэча з калегамі з Украіны. У іх няма пытанняў па паліву. Там устаноўлены свабодны продаж па такіх жа свабодных цэнах. У нас жа цэны на ГЗМ на аўтазапраўках яўна заніжаныя. Ад Наваполацка да Мінска ўся траса забіта аўтатранспартам з пустымі бакамі. Усе хочуць запраўціца на нашых АЗС, за беларускія рублі, якія амаль нічога не каштуюць.

Мы павінны гандляваць з замежжам і атрымліваць цвёрдую валюту. У Латвіі, напрыклад, няма НПЗ, але ў той жа час паліва дастаткова! Украіна таксама амаль цалкам забяспечана палівам. Давайце створым умовы пастаўкі паліва ў рэспубліку, якія не залежаць ад нафтаперапрацоўчых заводаў, каб было выгадна везці ў Беларусь з Расіі бензін і дызельнае паліва. Нам ужо час зразумець, што абмежаванні і падпісанне розных пратаколаў нічога не даюць. Неабходна стварыць умовы для свабоднага продажу нафтапрадуктаў. Увесь Захад мае свабодны продаж і свабодныя цэны. Вышэйвыкладзенае патрабуе неадкладнага разгляду ў Прэзідэнта Беларусі і ў Савеце бяспекі.

Анатоль КУПРЫЯНАЎ, дырэктар Мазырскага НПЗ

Цяпер у Расіі камерцыйныя структуры цалкам купляюць нафту. Пастаўленая імі на нашы заводы нафта па камерцыйных цэнах (на сусветным рынку нафты цяпер 170 долараў за тону) пры ўліку транспарціроўкі на НПЗ каштавала 6 138 долараў за тону, а мы ж атрымлівалі не па 97 долараў за тону. Гэта значыць Расія, у асобе нафтагазавай кампаніі «Слаўнафта», дапамагае выйсці нам з гэтай складанай сітуацыі. Такая дапамога не бязмежная. Калі не будзе забяспечана канвертацыя рубля, вяртання грошай камерцыйным структурам з Беларусі таксама не будзе.

...АБ ПЕСПЕКТЫВАХ ЗДАБЫЧЫ БЕЛАРУСКАЙ НАФТЫ

Васіль МАСЕЙКАЎ, генеральны дырэктар ВА «Беларуснафта».

Падтрымліваю думку, што цэнавую палітыку на нафту трэба мяняць. Мы здаём звадкаваны газ па цане 66 долараў ЗША, а атрымліваем сыравіну па 115 долараў за тону. Адносілі свае затраты на зніжэнне аб'ёмаў бурэння. За 9 месяцаў сабекошт здабычы нафты павялічыўся ў 1,6 раза. 1 метр праходкі падаражэў у 1,9 раза. Гэта прывядзе да банкруцтва галіны.

Другі момант: здабыча нафты ў рэспубліцы зніжаецца. У наступным годзе зніжэнне дасягне прыкладна 2 працэнтаў, што складае 36-37 тыс. тон. Гэта прывядзе да зніжэння спажывання нафтапрадуктаў.

Раміль НУРГАЛЕЕЎ, генеральны дырэктар ВА «Захаднафтагеафізіка».

Хачу спыніцца на праблемах геолагаразведачных работ. Яшчэ 49 працэнтаў нафты знаходзіцца ў зямлі на тэрыторы Беларусі. Вучоныя лічаць, што ў нетрах Беларусі можна знайсці каля 160 млн. тон нафты. Адкрыта 60 месцанараджэнняў нафты. Яшчэ вядома многа радовішчаў, якія дазволяць павялічыць здабычу нафты ў Беларусі. Для гэтага неабходна ўдзяліць дастатковую ўвагу геолагаразведачным работам. Калі раней мы прырошчвалі 7-8 млн. тон нафты ў год, то цяпер, пачынаючы з 1991 года, прырасцілі 4,5 млн. тон.

Аднак сейсмічнае і геолагаразведачнае абсталяванне аб'яднання ўстарэла. За апошнія 4 гады не ўдалося набыць ніводнай адзінкі транспарту, станкоў і інш. Сітуацыя вельмі цяжкая. У нас вызначаны прыярытэтны напрамак — асноўная сейсмаразведка у паўночнай структурнай зоне. 12 працэнтаў у цэнтральнай зоне, 30 працэнтаў — у паўднёвай. На поўні рэспублікі нафта ляжыць вельмі глыбока, таму патрэбны новая тэхналогія і новая апаратура для яе здабычы.

Хачу паведаміць, што з 1 снежня з-за адсутнасці фінансавання былі вымушаны спыніць усе палявыя тэхнічныя работы. Неабходна, каб канцэрн змяніў свае адносіны да нашага аб'яднання.

...АБ ЗВАРОЦЕ САВЕТА КАНЦЭРНА «БЕЛНАФТАПРАДУКТ» ДА ПРЭЗІДЭНТА БЕЛАРУСІ

Наш зварот абумоўлены ўзнікшай крытычнай абстаноўкай з забеспячэннем народнай гаспадаркі нафтапрадуктамі.

Для нармальнага забеспячэння народнай гаспадаркі нафтапрадуктамі ў рэспубліку неабходна пастаўляць на перапрацоўку ў зімовы перыяд не менш як адзін мільён тон нафты ў месяц. Аднак апошнім часам рэзка скараціліся яе пастаўкі з Расіі. У кастрычніку іх пастаўлена 540 тысяч тон, у лістападзе -- 435 тысяч тон і за 4 дні снежня -- усяго толькі 41 тысяча тон. Мазырскі і Наваполацкі нафтаперапрацоўчыя заводы працуюць на гранічна мінімальных рэжымах загрузкі. Далейшае зніжэнне аб'ёмаў перапрацоўкі нафты можа вывесці са строю тэхналагічнае абсталяванне. Адсутнасць гаруча-змазачных матэрыялаў, асабліва топачнага мазуту, пры мінусавых тэмпературах прывядзе да спынення многіх энергетычных і цеплавых аб'ектаў, што паралізуе народную гаспадарку, выкліча дэстабілізацыю абстаноўкі.

Адной з галоўных прычын скарачэння пастаўкі ў рэспубліку нафты з'яўляецца адсутнасць валютных сродкаў на яе аплату. На 4 снежня 1996 г. запазычанасць рэспублікі за спажытую нафту і нафтапрадукты складае больш як 50 млн. долараў ЗША, у тым ліку канцэрна «Белнафтапрадукт» і яго прадпрыемстваў нафтапрадуктазабеспячэння -- больш як 26 млн. долараў ЗША, таму што заяўкі на куплю валюты на Міжбанкаўскай валютнай біржы не выконваюцца. У шэрага камерцыйных структур -- асноўных пастаўшчыкоў нафты («Слаўнафтапрадукт», «Росбелнафта», «Сінтэз-ММ», «ЛУКойл-Беларусія» і інш.) -- пры наяўнасці сродкаў на куплю валюты ёсць запазычанасць за пастаўленую нафту ў суме больш як 25 млн. долараў ЗША.

Гарантыя Нацыянальнага банка Рэспублікі (тэлеграма Кабінету Міністраў Рэспублікі Беларусь і Мінпаліўэнерга Расіі ад 4 лістапада 1996 г. № 3201/4817) аб канвертацыі валюты за аплату пастаўляемай у рэспубліку нафты і нафтапрадуктаў у аб'ёме да 50 млн. долараў ЗША штомесячна не выконваецца. Так, у лістападзе канцэрну праканвервавана ўсяго толькі 8 млн. долараў ЗША. Яшчэ больш складанае становішча ў фірмаў-пастаўшчыкоў.

Улічваючы сказанае, кіраўнікі прадпрыемстваў канцэрна просяць Прэзідэнта А. Лукашэнку даручыць ураду Рэспублікі Беларусь, Савету бяспекі Рэспублікі Беларусь і Нацыянальнаму банку Беларусі тэрмінова разгледзець становішча, якое ўзнікла з аплатай пастаўляемай у рэспубліку нафты, па беспеработнаму забеспячэнню народнай гаспадаркі паліўна-энергетычнымі рэсурсамі і загрузцы нафтаперапрацоўчых заводаў.

Інтэрфакс.

СЁННЯ

МЕСЯЦ

Першая квадра 17 снежня

ІМЯНІНЫ

Пр. Варвары, Генадзія. К. Лазара, Фларыяна.

СОНЦА

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	8.20	15.48	7.28
Віцебск	8.17	15.30	7.13
Магілёў	8.09	15.37	7.28
Гомель	7.58	15.43	7.45
Гродна	8.34	16.04	7.30
Брэст	8.26	16.14	7.48

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы захаваецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, на большай частцы тэрыторыі невялікі снег, слабая мяцеліца, месцамі на дарогах галалёдзіца. Тэмпература паветра ў Брэсце — 1—3, Гродне — 2—4, Мінску, Гомелі — 4—6, Віцебску, Магілёве — 5—7 градусаў марозу.

У наступныя двое сутак надвор'е істотна не зменіцца. Тэмпература ўначы — 4—9, на паўночнаму ўсходу 10—15, удзень — 1—6 градусаў марозу.

НАРОДНЫ КАЛЯНДАР

ВАРВАРА

СЁННЯ — ДЗЕНЬ ПАКУТНІЦЫ ВАРВАРЫ — ЖАНОЧЫ ПРЫСВЯТАК НА БЕЛАРУСІ

У старажытнасці, магчыма, гэты дзень святкавалі як час зімовага сонцастаяння. Галоўнае, што адзначаў селянін, гэта як ад Варвары паступова пачынае прыбываць дзень («на вераб'іны скок»): «Варвара ночы ўкравала, а дня прытачыла». Сугучнасць імя выкарыстоўвацца і ў іншых народных прыметах: «Варвара варыць» — гэта значыць, што сёння магчыма параўнальна цёплае надвор'е напярэдадні наступлення вялікіх маразоў. Цёплая Варвара прадказвае добры ўраджай ільну на лета. Гэты дзень быў чыста «бабскім» святам, таму забаранялася працi кудзелю.

У прырачных ці прыазёрных вёсках Варвару адзначалі дзеля таго, каб дзеці і жывёла не тапіліся. А каб лепш пладзілася скаціна, прынята пячы пірагі з варэннем і макам — «варэнікі». У некаторых мясцінах з пшанічнага цеста выпякалі галовы, ногі, капыты і карнілі спечаным жывёлу. У гэтым выпадку, як мяркуецца, прагледваецца культ Варвары як заступніцы хатняй жывёлы.

СПОРТ-ЭКСПРЭС

ДАДОМУ «ПРЫПЛЫВУЦЬ» З «ЗОЛАТАМ»!

Сенсацыйна ўдала выступілі на завершаным у мінулыя выхадныя чэмпіянаце Еўропы, які праходзіў у Германіі, беларускія плыўцы.

24-гадовы мінчанін Аляксандр Гукаў стаў чэмпіёнам Старога свету ў заплыве на 200 метраў брасам, дабавіўшы «золата» да папярэдне заваяванай «бронзы» на стометроўцы. Не вельмі адстаў ад таварыша і наш Дзмітрый Каліноўскі — у яго трэцяе месца. Гэта пры ўсім тым, што на нядаўняй Алімпіядзе ў Атланце лепшыя месцы ў Аляксандра і Дзмітрыя былі толькі адпаведна 21-е і 36-е!

Па словах дзяржтрэнера па плаванню Святаслава Барысевіча, такога поспеху нашы мужчыны яшчэ не дасягалі. У сэнсе — на водных дарожках.

КАМАНДА ТРАПІЛА Ў АВАРЫЮ

У мінулую пятніцу ўвечары трапіла ў аварыю баскетбольная каманда першай лігі — гомельскі «Сож».

На аўтобусе «ПАЗ» клуб ехаў на чарговую сустрэчу першынства ў Віцебск, дзе ў суботу і нядзелю павінен быў згуляць з мясцовым «Лакаматывам-Шыкомам». Нечакана насустрач з цемры вынырнула машына, вадзіцель аўтобуса крыху падаўся ўправа і на поўнай скорасці ўрэзаўся бокам ў «КАмАЗ», што стаяў на абочыне. Адзін з баскетбалістаў «Сожа», які ў гэты час стаяў у праходзе, — Андрэй Чванькоў — быў адразу ж дастаўлены са страсеннем мазгоў у рэанімацыйнае аддзяленне. Як паведамілі нам учора ў арушанскай бальніцы, Андрэй амаль шэсць гадзін знаходзіўся ў непрытомнасці, аднак зараз справы крыху пайшлі на папраўку, ва ўсякім разе, пагрозы для жыцця няма. Яшчэ адзін хлопец атрымаў пераломы ключыцы, астатнія — сінякі ды гузакі.

Справа пакуль расследуецца.

Алесь СІВЫ.

У СВЕЦЕ

ПЕЛЕНГ-НАВІНЫ

ЧОН ДУ ХВАНА ПАМІЛАВАЛІ

Апеляцыйны суд у Сеуле змяніў учора прыгавор аб пакаранні смерцю былога прэзідэнта Паўднёвай Карэі Чон Ду Хвана на пажыццёвае зняволенне. Другому быламу прэзідэнту, Ро Дэ У, скарочаны тэрмін зняволення з 22,5 года да 17. Абодва былі прызнаны вінаватымі ў дзяржаўнай здрадзе і карупцыі.

СУМА ІСКУ — АДЗІН РУБЕЛЬ

У маскоўскім судзе разглядаецца іск Аляксандра Лебедзя да Анатоля Кулікова аб абароне годнасці. Падставай для іску сталі абвінавачанні, якія выслучыў міністр унутраных спраў у адрас былога сакратара Савета бяспекі Расіі. Кулікоў абвінавачваў Лебедзя ў імкненні прыйсці да ўлады сілавым шляхам.

Нагадаем, што сума іску, які абяцаў Лебедзь, — адзін расійскі рубель.

БАРЫС ЕЛЬЦЫН ПРАХОДЗІЎ АПОШНІ ЭТАМ ПАСЛЯАПЕРАЦЫЙНАЙ РЭАБІЛІТАЦЫІ

Барыс Ельцын прыступае да актыўнай дзейнасці. Ён ужо вядзе ўсе асноўныя праблемы. Пра гэта паведаміў журналістам прэм'ер-міністр Расіі Віктар Чарнамырдзін. Раней прэс-сакратар Расіі Ястржэмбскі заявіў ІТАР-ТАСС, што да канца гэтага тыдня Барыс Ельцын будзе заставацца ў сваёй падмаскоўнай рэзідэнцыі «Русь», дзе ён праходзіць заключны этап пасляаперацыйнай рэабілітацыі. Ястржэмбскі сказаў, што на гэты перыяд рабочых сустрэч не плануецца.

РАДУЕВА АБВІНАВАЧВАЮЦЬ У ЗАХОПЕ ЗАЛОЖНІКАЎ

Учора была дасягнута дамоўленасць аб вызваленні 22 расійскіх міліцыянераў, якіх у суботу захапілі на чачэнска-дагестанскай мяжы. Пра гэта паведаміў па тэлефоне віцэ-прэм'ер Ічкерыі Удугаў. У інтэрв'ю карэспандэнту радыё «Свабода» Удугаў падкрэсліў, што захоп заложнікаў наносіць урон інтарэсам рэспублікі. Ён усклаў адказнасць за гэту акцыю на атрад Салмана Радуева. Камандуючы расійскімі войскамі ў Чачні Шкірко заявіў, што інцыдэнт можа ўскладніць працэс вываду апошніх двух расійскіх брыгад з Ічкерыі.

Нагадаем, што Салман Радуеў з'яўляецца адным з кандыдатаў на пасаду прэзідэнта Ічкерыі. Калі яго праціўнікам удасца даказаць, што ён мае непасрэднае дачыненне да захопу заложнікаў, то яго шанцы быць абраным значна паменшацца.

ПЕРАМОВЫ АДНОВЯЦЦА ЎЖО СЁННЯ

Улады Ізраіля і Палесцінскай аўтаноміі вырашылі пад ціскам Злучаных Штатаў аднавіць перамовы аб перадыслакацыі ізраільскіх войскаў у горадзе Хеўрон. Перамовы могуць аднавіцца ўжо сёння, нягледзячы на тое, што напружанасць між бакамі асабліва ўзрасла ў апошнія дні ў сувязі з тым, што ўрад Нетаньяху прыняў рашэнне даць субсідыі і падатковыя льготы яўрэйскім пасяленцам на заходнім беразе Іардана.

Паводле паведамленняў радыё «Свабода», «Голас Амерыкі», «Радыё Расіі» і «Радыё-РОКС».

ІНФАРМ-КАКТЭЙЛЬ

Хто лепш умее есці: тоўстыя ці худыя? Адказаць на гэтае пытанне магло толькі спаборніцтва. І яно адбылося. Праўда, слова «есці» да яго не зусім падыходзіць. Сустрэліся японец Хірадумі Накадзіме і амерыканец Эд Крачы па мянушцы «Скаціна». Час — 12 хвілін. Японец за адведзены тэрмін змог праглынуць 23 з чвэрцю хот-догі. А амерыканец? Толькі 21 хот-дог. Пераможаны Крачы важыць 144 кілаграмы, а пераможца — 65. Значыць, уся справа не ў масе, а ва ўменні.

ІТАР-ТАСС

Ці могуць нараджацца дзеці ад бясплоднага? 40-гадовы егіпцянін з горада Порт-Саід (імя мужа і жонкі не называюцца) нажыў са сваёй жонкай чатырох дзяцей. Але два гады таму назад ён з ёй разышоўся і ажаніўся з другой. А вось нарадзіць дзіця ім увесь гэты час не ўдавалася. Калі ж ён звярнуўся да медыкаў, то тыя канстатавалі, што ён... церпіць ад прыроджанай бясплоднасці.

ІТАР-ТАСС

Гэтымі днямі гледачы Растоўскага тэлебачання мелі магчымасць пазнаёміцца са студэнткай, якой... 73 гады. Менавіта такі ўзрост у Варвары Львоўны Мальцавай, якая толькі што абараніла дыплом у Растоўскім універсітэце па драме М. Лермантава «Маскарад». Варвара Львоўна праслухала поўны курс лекцый на універсітэце яшчэ ў 1946 годзе. Але так склалася, што яна захварэла і не змагла своечасова абараніць дыпломную работу. І вось толькі праз 50 гадоў гэтае яе жаданне ажыццявілася.

«Труд».

РОЗГАЛАС

Прагноз: дваццаты лішні?

Невясёлы прагноз зрабілі супрацоўнікі Магілёўскай абласной службы занятасці насельніцтва на недалёкі ўжо 1997 год: на яго канец беспрацоўе ў вобласці ўзрасце не менш чым у 1,3 раза і складзе 32 тысячы чалавек. Гэта, дарэчы, амаль 5 працэнтаў ад усяго працаздольнага насельніцтва Магілёўшчыны.

Чакаецца, што на працягу наступнага года ў вобласці згубіць працу 134 тысячы чалавек, аднак з іх працаўладкавацца самастойна здолеюць усяго крыху больш за палову — 74,9 тыс. Што да астатніх, то яны звернуцца па дапамогу ў службу занятасці. Але зноў-такі: у лепшым выпадку з амаль 60 тысяч шчасліўцамі акажацца толькі кожны пяты, а астатнім жа застаецца суцяшацца хіба што сціплай дапамогай па беспрацоўю.

Улічваючы падобную раскладку, мясцовая служба занятасці ў барацьбе з беспрацоўем планує зрабіць стаўку на прэвентыўныя меры, а калі больш канкрэтна — на прафарыентацыю. Бо не сакрэт: амаль палова (48 працэнтаў) усіх беспрацоўных вобласці з'яўляюцца нядаўнімі выпускнікамі альбо моладдзю ва ўзросце ад 16 да 29 гадоў.

Сяргей ГРЫБ.

Чаму рака мялее?

Тое, што зрабілі ўкраінскія рачнікі на Прыпяці, вядома ж, не падобна на задумку паварнуць яе цячэнне назад, але ўсё ж тоіць у сабе небяспеку. І ў першую чаргу для экалогіі і народнай гаспадаркі Беларусі.

Справа ў тым, што без узгаднення з нашымі спецыялістамі яны з 1994 года пачалі паглыбляць дно ракі на прыгранічнай з намі тэрыторыі. І адразу ж на вялікім участку ракі пачаў падаць узровень вады.

Вучоныя Санкт-Пецярбурга, куды беларусы звярнуліся з просьбай правесці адпаведную экспертызу і даць сваё заключэнне па ўказаным пытанні, канстатавалі — гэта толькі пачатак, чакайце горшага. Бо праз нейкі час будзь інтэнсіўна зніжацца ўзровень грунтавых вод, што прывядзе да высыхання пойменных лугоў і лясоў, эрозіі глебы, парабоў у забеспячэнні вадой населеных пунктаў і народнагаспадарчых аб'ектаў.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Калядным падарункам Беларусі амерыканскіх і ўкраінскіх хірургаў сталі жыцці дзяцей

З году ў год павялічваецца колькасць дзяцей, якія нараджаюцца з прыроджанымі недахопамі развіцця. Гэта тэндэнцыя асабліва ўзмацнілася пасля катастрофы на Чарнобыльскай АЭС. Толькі з прыроджанымі паpокамі сэрца штогод нараджаецца 500—600 маленькіх беларусаў.

З-за недастатковага фінансавання аховы здароўя ў бліжэйшы час уласнымі сіламі айчынным медыкам з гэтай праблемай не справіцца.

На шчасце, як нехта трапна заўважыў, для медыцыны не існуе межаў, і на дапамогу беларускім спецыялістам у галіне дзіцячай кардыяхірургіі паспяшаліся хірургі з ЗША і Украіны. З 1 па 13 снежня ў Цэнтры дзіцячай хірургіі 1-й клінічнай бальніцы Мінска 25 хірургаў з ЗША і 9 супрацоўнікаў украінскага акадэмічнага Інстытута сардэчна-сасудзістай хірургіі рабілі аперацыі беларускім дзецям. Для забеспячэння гэтых аперацый амерыканцы прывезлі з сабой гуманітарны груз — неабходныя медыкаменты і расходныя матэрыялы на суму больш як 600 тысяч долараў ЗША. Высакародную місію ўзначаліў амерыканскі кардыяхірург з сусветным імем прафесар Вільям Новік. На чале ўкраінскай брыгады хірургаў стаў прафесар Васіль Лазарышчынец.

Хірургі працавалі 10 дзён амаль без адпачынку. За гэты час былі зроблены 33 найцяжэйшыя аперацыі, некаторыя з іх — тым дзецям, ад якіх адмовіліся маскоўскія спецыялісты. 120-ці беларускім хлопчыкам і дзяўчынкам былі пастаўлены дакладныя дыягназы, што ў гэтай галіне хірургіі на 50 працэнтаў забяспечвае поспех аперацыі. Аднак галоўным дасягненнем гэтай місіі стала тое, што беларускія спецыялісты ўбачылі, як працуюць па сучасных сусветных стандартах іх замежныя калегі, набраліся вопыту, даведаліся аб многіх так званых «ноу-хау».

На прэс-канферэнцыі, што адбылася напярэдадні адлёту амерыканскіх хірургаў на радзіму, прафесар Вільям Новік высока ацаніў кваліфікацыю нашых спецыялістаў.

Алесь ВАРЫКІШ.

Зладзеі ў ролі ахвяр

Нячаста можна сустрэць на практыцы прыклады прымянення грамадзянамі ў мэтах самаабароны зарэгістраванай зброі. Падобна, такі факт меў месца ў Мінску.

Раніцай у Першамайскі РАУС звярнуўся дырэктар аднаго з прыватных прадпрыемстваў, які пражывае па вуліцы Каліноўскага. Ён заявіў, што ў 9.10 чацвёра невядомых, адзін з якіх быў узброены пісталетам, узламалі дзверы і спрабавалі пранікнуць у яго кватэру.

Гаспадар сустрэў іх стрэламі з зарэгістраванага малакаліберната пісталета МЦМ. Нападаўшыя, пакідаючы сляды крыві на прыступках, адступілі.

У выніку прынятых вышуковых мерапрыемстваў устаноўлена, што злачынства учыніў студэнт аднаго са сталічных інстытутаў і трое непрацуючых мясцовых жыхароў. Два злачынцы з агнястрэльнымі раненнямі шыі і грудзей эмешчаны ў бальніцу. Астатнія затрыманы.

Васіль НІКАЛАЕЎ.

АБ ТЭНДЭНЦЫЯХ У КРЭДЫТНАЙ СФЕРЫ

Адміністрацыйнае паніжэнне працэнтных ставак за крэдыты прывядзе банкі да неабходнасці змяншэння ставак на прыцягваемыя сродкі, у тым ліку і на зберажэнні грамадзян

АДНОЙ З ПРЫНЦЫПОВЫХ асаблівасцей сёлетняга года з'яўляецца рэальны рост банкаўскіх крэдытаў у эканоміку краіны. За студзень-кастрычнік, пры тэмпах інфляцыі 25 працэнтаў, маштабы крэдытавання суб'ектаў гаспадарання павялічыліся амаль на 50 працэнтаў. Працягваўся іх рост і ў лістападзе. Пры гэтым больш як палова крэдытаў на пачатак лістапада была накіравана ў прамысловасць. Будаўніцтва атрымала з іх 6 працэнтаў, у той час як з пачатку года яго доля склала 3,8 працэнта. Удзельная вага доўгатэрміновых крэдытаў вырасла амаль на 4 пункты і дасягнула 24 працэнтаў, хоць доля інвестыцыйных значна не змянілася і вагалася каля 16-17 працэнтаў. Разам з павелічэннем аб'ёмаў крэдытавання эканомікі назіраецца незвычайны, амаль васьмікратны разовы рост крэдытаў насельніцтву, абумоўлены ўзрастаннем пазык на будаўніцтва і набыццё жылля. Усё гэта сведчыць, што банкаўская сістэма ў цэлым забяспечыла значныя зрухі ў частцы крэдытнага абслугоўвання эканомікі і грамадзян краіны.

Разам з тым выклікае сур'ёзную заклапочанасць узровень эфектыўнасці выкарыстання крэдытаў. Калі сярэдняя за 10 месяцаў іх маса, атрыманая эканомікай краіны, узрасла ў рэальным (г. зн. за вылікам інфляцыі) вылічэнні ў параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года на 28 працэнтаў, то рэальны аб'ём валавога ўнутранага прадукту, які характарызуе агульны ўзровень вытворчасці, павялічыўся толькі на 1,5 працэнта. Акрамя таго, аб зніжэнні якасці крэдытаў, якія выкарыстоўваюць суб'екты гаспадарання, сведчыць рост удзельнай вагі пратэрмінаваных, пралангаваных і сумнiўных пазык — з 13 працэнтаў у студзені да 17 працэнтаў — у кастрычніку.

Гэта абумоўлена перш за ўсё агульным паніжэннем эфектыўнасці вытворчасці, недастатковай прапрацоўкай прадпрыемствамі сваіх эканамічных планаў і крэдытных праектаў, нізкай адказнасцю суб'ектаў гаспадарання за крэдытаакупнасць і вяртанне пазык. Наспела, відаць, неабходнасць прыняцця заканадаўчых асноў, якія б павышалі б дысцыпліну пазычальнікаў. Хацця тут можна выказаць прэтэнзію і да банкаў, якія павінны ацэньваць крэдытаздольнасць прадпрыемстваў, кантраляваць мэтавае і рацыянальнае выкарыстанне пазык, а таксама фінансавае становішча кліентаў.

Важна адзначыць, што рост банкаўскага крэдытавання эканомікі і насельніцтва ў пэўнай ступені быў выклікаены ўзросшымі ў 2,5 раза аб'ёмамі рэфінансавання камерцыйных банкаў за кошт рэсурсаў Нацыянальнага банка. Пры гэтым асноўная маса цэнтралізаваных рэсурсаў была прадастаўлена банкам у форме эмісійных рублёвых крэдытаў, якія за 10 месяцаў павялічыліся больш чым у 3 разы і ў адносінах да ўсіх рублёвых крэдытаў камерцыйных банкаў у эканоміку склалі амаль 35 працэнтаў.

Як і ў мінулыя гады, амаль 70 працэнтаў выдадзеных рублёвых крэдытаў Нацыянальнага банка былі накіраваны ў аграпрамысловы комплекс, у якім захоўваюцца вострыя эканамічныя праблемы, уключаючы «нажніцы» цэн паміж сельскагаспадарчай і прамысловай прадукцыяй, а таксама недасканалы фінансавы механізм. У выніку на пачатак лістапада больш за 40 працэнтаў усіх крэдытаў «Белаграпрамбанка» калгасам, саўгасам, перапрацоўчым прадпрыемствам і іншым суб'ектам гаспадарання было выдзелена за кошт цэнтралізаваных рэсурсаў Нацыянальнага банка. Акрамя таго, цалкам за кошт рэсурсаў Нацыянальнага банка ажыццяўлялася ў гэтым годзе крэдытаванне пачатага будаўніцтва дамоў жыллёва-будаўнічых кааператываў і калектываў індывідуальных забудоўшчыкаў. На гэту мэту выдадзена больш як 16 працэнтаў рублёвых цэнтралізаваных крэдытаў. На 500 млрд. рублёў Нацыянальны банк прадаставіў беспрацэнтны крэдыт Ашчаднаму банку для кампенсацыі ўкладаў ветэранаў вайны. Амаль трыльён рублёў быў выдзелены камерцыйным банкам для крэдытавання прадпрыемстваў з мэтай пагашэння запазычанасці па заработнай плаце.

Разумеючы значнасць цэнтралізаванай падтрымкі банкаў для забеспячэння патрэбнасцей эканомікі і насельніцтва, трэба разам з тым назваць і адмоўныя вынікі такога значнага прыросту крэдытаў Нацыянальнага банка. Прынцыповы ланцужок вынікаў тут такі. Павелічэнне цэнтралізаваных рублёвых крэдытаў абумовіла больш за 70 працэнтаў агульнай грашовай эмісіі, выклікаючай, акрамя таго, выдзяленнем крэдытаў на пакрыццё дэфіцыту дзяржаўнага бюджэту. Гэтыя дадаткова выпушчаныя з дапамогай «друкарскага станка» грошы, прайшоўшы праз банкаўскі механізм, трапілі ў выніку на рахункі прадпрыемстваў і ў нашы кашалькі, выклікаўшы агульны іх прырост, г. зн. павелічэнне рублёвай грашовай масы, на 58 працэнтаў, а сярэдняя за студзень—кастрычнік 1996 года маса рублёў перавысіла мінулагодні ўзровень больш чым у 2 разы.

Каб ацаніць гэтую лічбу, параўнаем яе з паўтара працэнтамі прыросту рэальнага валавога ўнутранага прадукту (ВУП), паколькі грошы маюць вартасць толькі тады, калі за імі стаіць рэальны тавар, які можна набыць у абмен на атрыманыя грашовыя знакі. У наяўнасці таварна-грашовы дысбаланс, які перавышае 100 працэнтаў і ствярае, ва ўмовах адміністрацыйнага стрымлівання цэн, давол высокі інфляцыйны патэнцыял. Акрамя таго, гэты разрыў стане яшчэ большым, калі ВУП скарачаецца на тавары, што знаходзяцца на складах прадпрыемстваў, і тавары, якія адгружаны і неаплачаны, г. зн. не карыстаюцца попытам. Падобная тавараграшовая дыспрапорцыя выяўляецца і на ўзроўні спажывецкага рынку — пры параўнанні 136 працэнтаў прыросту сярэдняй масы наяўных грошай (за 10 месяцаў сёлетняга года да адпаведнага перыяду 1995 года) з 17 працэнтамі рэальнага прыросту рознічнага тавараабароту.

Пры гэтым фінансавае становішча прадпрыемстваў не палепшылася. Рэнтабельнасць вытворчасці, якая адлюстроўвае здольнасць паступальнага развіцця эканомікі, знізілася з 10,7 працэнта ў 1995 годзе да 9,7 працэнта ў сёлетнім годзе (студзень—верасень). Доля стратных гаспадарак склала амаль пятую частку — 19,5 працэнта супраць 17,4 працэнта ў мінулым годзе. Дэбіторская і крэдыторская запазычанасць прадпрыемстваў павялічылася адпаведна на 47 і 41 працэнт.

Разам з тым рост рублёвай грашовай масы, які адбываецца, выклікае непажаданы і адчуваемы ўсімі ціск не толькі на ўнутраным, але і на знешнеэканамічным рынку. Дадатковыя рублі ствараюць павышаны попыт на замежную валюту, паступленне якой у краіну абмяжоўваецца магчымасцямі экспарту тавараў і паслуг.

Таму для стрымлівання інфляцыі і тэмпаў падзення курса беларускага рубля вельмі неабходнымі ўяўляюцца меры па абмежаванню грашовай масы і эмісіі.

Значнай рысай сёлетняга года трэба назваць устойлівую тэндэнцыю зніжэння цэн на крэдыты. За студзень—кастрычнік 1996 года сярэдняя працэнтная стаўка па зноў выдаваемых крэдытах зменшылася больш чым у 2 разы — з 95 працэнтаў да 45 працэнтаў гадавых. Вынікам гэтай тэндэнцыі з'явілася паніжэнне больш чым у 2 разы долі выплачаных прадпрыемствамі працэнтаў за крэдыт у сабекошце рэалізаванай прадукцыі — з 8,9 працэнта за 9 месяцаў 1995 года да 4,2 працэнта за адпаведны перыяд сёлетняга года.

Асноўная аб'ектыўная прычына тут — зніжэнне тэмпаў інфляцыі з 5,6 працэнта за студзень да 1,3 працэнта — за кастрычнік. Гэта абумоўлена тым, што затуханне агульнага росту цэн у краіне стварыла аснову для змяншэння цэн і затрат на грашовыя сродкі прадпрыемстваў і насельніцтва (дэпазіты), набываемыя банкамі для фарміравання сваіх грашовых рэсурсаў, — спецыфічнага тавару, які прадаецца затым у форме крэдыту.

Дадзеную сувязь: інфляцыя—працэнты па дэпазітах—працэнты па крэдытах, да якой далучаюцца абменны курс і іншыя цэны грашовай сферы, трэба мець на ўвазе пры ацэнцы і рэгуляванні кожнага з гэтых параметраў. У прыватнасці, адміністрацыйнае паніжэнне працэнтных ставак за крэдыты прывядзе банкі да неабходнасці змяншэння ставак на прыцягваемыя сродкі, у тым ліку і на зберажэнні грамадзян Беларусі. Апрача праблемы забеспячэння захаванасці гэтых зберажэнняў гэта выкліча адток укладаў і, адпаведна, зніжэнне важкай долі рэсурсаў для крэдытавання. Акрамя таго, павялічыцца наяўная ці, як гавораць, «гарачая» грашовая маса, якая створыць лішні і вельмі непажаданы цяпер ціск як на валютным, так і на таварным рынках. Разам з тым зніжэнне прыбытковасці і актыўнасці рынку каштоўных папер, што адаб'ецца і на бюджэце краіны, паколькі яго выдаткі на сацыяльныя і вытворчыя патрэбы пакрываюцца ў значнай меры за кошт выпуску дзяржаўных каштоўных папер. Да ланцужка негатыўных вынікаў ад зніжэння прыбытковасці ва ўнутранай грашовай сферы трэба аднесці таксама адток айчыннага капіталу ў іншыя дзяржавы і скарачэнне прытоку замежнага капіталу, што скароціць рэальныя неінфляцыйныя рэсурсы для інвестыцый.

Такая рэакцыя назіралася пасля зніжэння ў верасні з 55 працэнтаў да 35 працэнтаў гадавых стаўкі рэфінансавання, па якой крэдытуюцца банкі і бюджэт і якая з'яўляецца базавай на грашовым рынку. На 10 працэнтаў пунктаў знізілася сярэдняя стаўкі банкаў па ўкладах насельніцтва, якія за верасень—кастрычнік знізіліся на 8,5 працэнта. Пры гэтым колькасць наяўных грошай у абарачэнні павялічылася на 8,3 працэнта, што адбілася перш за ўсё на валютным рынку.

Тым самым яшчэ раз пацвярджаецца неабходнасць строга дазіраванага росту грашовай масы і эмісійных крэдытаў Нацыянальнага банка зыходзячы з задачы недапушчэння інфляцыі і дзевальвацыі рубля звыш устаноўленых мэтаў. Для забеспячэння ж патрэбнасцей эканамічнага росту неабходны ўпор на рэальныя і неінфляцыйныя крыніцы пры павышэнні, у першую чаргу, долі накапленняў і зніжэнні ўзроўню выбытковых затрат, а таксама развіцці рынку капіталу.

Аляксандр ЛАБАНАЎ,
кандыдат эканамічных навук.

ПАДЗЕЛІМСЯ ПЛАНАМІ

ДА ВАС ПРЫЙДЗЕ «ДОКТАР НАДЗЕЯ»

У нядзелю, ад'язджаючы ў горад на працу, я кожны раз пытаюся ў маці, што ёй прывезці ў наступную суботу. І кожны раз яна заказвала адно і тое ж: лекі.

Цяпер яе няма, пайшла ў іншы, хацелася б верыць, што лепшы, свет. А я тое самае пытанне задаю сваім цёткам. І мяне засмучае, што ўсё часцей яны адказваюць, як некалі маці: лекі, сынок, лекі.

І гэта пры тым, што мая Случчына мае вясковыя бальнічкі, і ФАПы, і аптэкі пры іх. Дабраццa туды нескладана, бо ходзяць аўтобусы. А ўрачы ў раёне заўсёды былі людскія — што ў Вясеі, што ў Мялешках, Амговічах ці самім Слуцку.

Але... Дзе ж ты выберашся за кожнай таблеткай у той горад ці хоць бы ў суседнія Мялешкі? Дзе ты наездзішся да тых дактароў? Гаспадарка і зімой не вельмі адпускае, а калі вясна, лета, восень — наогул не да сябе, грэшнага. От і цярпіць хваробу, ліха на яе, глытаючы тыя лякарства пазалетшнюю таблетку, а мужыкі — часцей тое, што ў шклянку налівацца. Ад усякай немачы.

Пісьмы ў рэдакцыю сведчаць, што медыцынская дасведчанасць вясковага люду не надта вялікая. (Тут не варта крыўдаваць, яна амаль такая ж і ў гарадах, толькі тут дапамога бліжэй.) Але пісьмы гавораць і аб тым, што да ўласнага здароўя сёння раўнадушных мала. Людзі ўважліва сочаць за нашай рэдакцыйнай рубрыкай «36,6», іншым разам званяць або прысылаюць пісьмы з пытаннямі. Па меры магчымасці мы на іх адказвалі.

А зараз падумалі: магчымасці — справа нажыўная, і калі іх мала, то трэба... шукаць новыя. У Мінску ёсць дзе шукаць.

Адным словам, у 1997 годзе рэдакцыя побач з пастаяннай сваёй медыцынскай рубрыкай «36,6» пачне весці яшчэ адну. Відаць, мы назавём яе «Доктар Надзея», або «Пісьмо сталічнаму ўрачу», або неяк інакш — да Новага года яшчэ ёсць час, так што будзем думаць над назвай. Але сутнасць такая: з дапамогай спецыялістаў пастараемся адказаць на вашы, паважаныя чытачы, пытанні. Ва ўсякім разе, не на самыя простыя. Сваю дапамогу абяцаюць Міністэрства аховы здароўя, рэспубліканскі і гарадскі Цэнтры здароўя, старыя сябры «Звязды» з 5-й гарадской паліклінікі. Думаем, што і іншыя не адмовяць.

Газета, вядома ж, не заменіць візіту да доктара. І мы хацелі б дараму дамовіцца, што такі візіт у выпадку патрэбы не будзе адкладзены толькі таму, што напісаны ліст у «Звязду» і адтуль мо што параяць... Мы бачым сваёй задачай удзел у медыцынскай, санітарнай асвеце, з гэтага трэба і зыходзіць.

Калі згодны — можам паспрабаваць.

Уладзімір БЯРЭЗІН,
вядучы рубрыкі.

Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод: НАША К

Фірменны гандаль — гэта стыль нашай работы

У фірменных магазінах і секцыях, якія ёсць па ўсёй рэспубліцы, пакупнік атрымае не толькі гарантыю якасці лікёра-гарэлачных вырабаў з брэсцкай маркай, але і пазнаёміцца з высокай культурай абслугоўвання.

ФІРМЕННЫЕ СЕКЦЫІ

- **г. Баранавічы**, дзяржаўнае гандлёвае прадпрыемства «Мара», вул. Курчатава, 11.

  г. Баранавічы, ВКФ «Асстор і К», вул. Наканечнікава, 17/4. *Тэл. 6-96-33, тэл./факс 6-34-94.*
- **г. Брэст**, завод «Цветатрон», вул. Кар'ерная, 11. *Тэл. 43-37-60.*
- **г. Віцебск**, арэнднае прадпрыемства «Вітгандальпром» (Віцебскі гарпромгандаль, вул. Кастрычніцкая, 12. *Тэл.: 37-28-91, 37-30-12, 37-21-81; 37-09-39. Тэл./факс 36-51-62.*
- **г. Гомель,** вул. Кірава, 22. *Тэл. 55-72-07.*

  г. Гомель, АТ адкрытага тыпу «Універсам «Сяльмашаўскі», вул. Дворнікава, 7. *Тэл. 54-79-64, тэл./факс 54-55-85.*

  г. Гомель, магазін «Бека-люкс», вул. Савецкая, 38. *Тэл. 52-65-68.*

  г. Гомель, ААТ «Універмаг «Гомель», вул. Савецкая, 60. *Тэл./факс: 56-00-60, 57-71-94, 57-74-90.*
- **г. Гродна,** вул. Брыкаля, 10. *Тэл. 44-60-26.*

  г. Гродна, ААТ «Гандлёвы дом «Нёман», вул. Савецкая, 18. *Тэл.: 44-81-59, 44-25-80, 44-24-23.*
- **г. Мазыр**, ТАА «Марына», вул. Рыжкова, 1а. *Тэл./факс: 2-50-01, 2-54-61.*

  г. Мазыр, АТ «Мазырскі нафтаперапрацоўчы завод» (МНПЗ). *Тэл./факс: 3-44-80, 3-14-46, 3-36-65.*
- **г. Мінск**, СП «Пушэ-трэйдынг», вул. Прытыцкага, 60/2. *Тэл./факс 2588-138.*

  г. Мінск, універсам «Таір», вул. Алібегава, 13. *Тэл.: 270-38-47, тэл./факс 270-74-82.*

  г. Мінск, ТАА «Аст», вул. Каліноўскага, 105. *Тэл. 260-28-68.*

  г. Мінск, універсам «Валгаград». *Тэл.: 271-68-41, 271-57-91.*

  г. Мінск, ЗП «Торнэс», прасп. Машэрава, 21. *Тэл.: 223-87-69, 223-89-44.*
- **г. Пінск**, маг. № 45 універсам «Брэст». *Тэл.: 41-324, 411-03.*

ФІРМЕННЫЯ МАГАЗІНЫ

- **г. Брэст**, вул. Міцкевіча, 24. *Тэл. 23-64-13.*
- **г. Бяроза**, вул. Чырвонаармейская, 24. *Тэл. 2-21-98.*
- **г. Івацэвічы**, вул. 60 гадоў Кастрычніка, 1. *Тэл. 2-16-33.*
- **г. Камянец**, вул. Пралетарская, 4. *Тэл. 2-36-84.*
- **г. Кобрын**, вул. Чыгуначная, 2. *Тэл. 2-19-02.*
- **в. Цельшы**, вул. Паўночная, 3Б. Пункт прыёму шклатары.

Васіль БЯЛКО, дырэктар Брэсцкага лік

«Папулярнасць беларускай га[р]... вышэй, а дзяржаўны бюджэт ... калі б на алкагольным рынку ...

Забаронены плод заўсёды салодкі. Гэта старая філасофская ісціна ўжо даўно стала жыццёвай аксіёмай. Калі прымяняць яе да алкагольнай тэматыкі, то яна ўпісваецца ў рамкі гэтага выразу на ўсе сто працэнтаў.

Гарэлка ва ўсе часы была аб'ектам асаблівай увагі з боку дзяржавы. Не аднойчы на яе рабіўся «замах». Ці то ў Амерыцы, ці то ў Савецкім Саюзе. Праўда метадам «сухога закона» ніколі не ўдавалася забараніць людзям піць. Бо самі традыцыі ўжывання алкагольных напояў ідуць сваімі каранямі ў глыбокую старажытнасць. І калі на паліцах магазінаў знікала 40-градусная вадкасць, то ў ход ішлі ўсе падручныя рэчывы, якія ўтрымлівалі спіртавыя сумесі: гуталін, шклоачышчальнік і г. д.

Аднак самадурства некаторых чыноўнікаў па забароне спіртнога і правядзенню антыалкагольнай прапаганды рана ці позна заканчваецца. І тады людзі ўздыхаюць з палёгкай. А ці надоўга?..

- У руках дырэктара прызы, атрыманыя ў Мадрыдзе.

Ганаровы трафей атры[...] Бялко.

Карэспандэнт «Звя[...] Брэстчыне.

— ВАСІЛЬ ТРАФІМАВІЧ, авіямаршрут у сталіцу Іспаніі для вас ужо знаёмы. Некалькі гадоў таму ваша нага ўжо ступала на мадрыдскую зямлю.

— Так, у 1993 годзе наш завод быў узнагароджаны Міжнароднай залатой зоркай за якасць прадукцыі. Цяпер вось зноў прыйшлося пабываць на Пірэнеях. Прыемна ўсё ж, што іншаземцы паважаюць беларускую гарэлку, няхай і не вельмі шмат ведаюць пра саму рэспубліку.

— Відаць, ёсць за што паважаць?

— Не палічыце за нясціпласць, але якасць нашых вырабаў па многіх паказчыках адпавядае самым высокім патрабаванням пакупнікоў і не мае роўных сярод аналагічных заводаў былога Саюза.

— У першую чаргу гэта датычыцца белай гарэлкі?

— Чаму ж? Вырабы Брэсцкага лікёра-гарэлачнага завода ўвогуле унікальныя, бо пры іх прыгатаванні мы выкарыстоўваем флору Белавежскай пушчы. А раслінны і жывёльны свет гэтага кутка не падобны на іншыя. Стагоддзямі расліны і травы з Белавежы і іх настойкі выкарыстоўваліся ў народнай медыцыне.

— Значыць, размову пачнём з каляровых напояў маркі Брэсцкага ЛГЗ.

— Не супраць. Сёння гэтым відам прадукцыі мы надаём вельмі важнае значэнне, хоць раней мы акцэнт на настойкі, лікёры і бальзамы не рабілі. Але ж пасля таго, як некалькі гадоў назад беларускі рынак спіртнога запаланілі шматлікія імпартныя напоі пад маркай рознага роду лікёраў і іншых каляровых вырабаў, мне стала крыўдна за беларускіх пакупнікоў, якія павінны былі труціцца такім шырспажывам са штучнымі араматызатарамі і дабаўкамі. А некаторыя фірмы, якія меркавалі нажыцца на здароўі людзей, прапаноўвалі нам наладзіць выпуск «хімікатаў» прама на заводзе. Аднак калі спецыялісты прадпрыемства прадэгуставалі нават няпоўны асартымент сумніўных каляровых напояў, то жахнуліся ад іх якасці.

Тады я прыняў «валявое» рашэнне наладзіць выпуск сапраўдных беларускіх лікёраў, настоек, бальзамаў з натуральнай сыравіны. Час паказаў, што яны аказаліся больш смачнымі і таннымі. Ну, а пра якаснае параўнанне і казаць няма чаго. Мяркую, што любы пакупнік, паспытаўшы хоць бы раз лікёр «Шакаладны», «Кафейны», «Абрыкосавы водар», бальзамы «Беларускі» і «Брэсцкі», скажа: вось менавіта тое, што мне патрэбна. Асабліва яны падабаюцца прадстаўніцам «слабага» полу.

— Што датычыцца мужчын, то ім падавай напоі больш моцныя. Так выходзіць.

— Ну, на тое яны і мужчыны... Дарэчы, ад брэсцкай гарэлкі ім дрэнна не стане. Галоўнае — ведаць кожнаму сваю меру... І тады будзе ўсё ў парадку.

— Што вы ім прапануеце?

— Асартымент надзвычай разнастайны. У дадатак да традыцыйных рускіх гарэлак, такіх як «Маскоўская», «Пшанічная», «Сталічная», «Руская», «Сібірская», мы выпускаем шэраг унікальных беларускіх гарэлак і настоек. Упэўнены, што выклічуць асаблівую цікавасць у пакупнікоў «Белавежская горкая» і «Лясны ізумруд». Гарэлкі ж «Беларусь», «Беларуская» вырабляюцца з дабаўленнем бярозавага соку. Новыя нашы гарэлкі «Люкс» і «Хазарская асаблівая» валодаюць арыгінальнымі смакавымі якасцямі, уласцівымі толькі ім. Гэтыя напоі вырабляюць выключна з натуральных інгрэдыентаў, яны вызначаюцца гарманічным і складаным букетам.

І ў дадатак скажу, што «Хазарская асаблівая» прыгатавана з высакаякаснай натуральнай сыравіны з дабаўленнем араматнага спірту, лекавых траў, якія ўтрымліваюць прыродныя ахоўныя сродкі, што аслабляюць таксічнае дзеянне алкаголю.

— Васіль Трафімавіч, пасля такой шчырай размовы на тэму брэсцкай гарэлкі я не здзівіўся б, калі б пры заводзе была адкрыта аптэка з «лекамі» Брэсцкага ЛГЗ, вырабленымі на травах.

— Ведаеце, чалавечая фантазія не мае межаў. На сёння лекі, якія мы можам прапанаваць — гэта лікёра-гарэлачныя вырабы. А ўвогуле кожны чалавек павінен займацца тым, што ён добра ўмее рабіць. Тады будзе карысць і яму самому, і грамадству.

— На ваш погляд, чаму людзі не адмовяцца ад ужывання гарэлкі і не пяройдуць на сокі, кактэйлі?

— Як кажуць, гэта мы ўжо праходзілі. Час паказаў, што ніякія абмежаванні і забароны не могуць пазбавіць чалавека магчымасці выпіць свае сто грамаў. І прычын тут шукаць не трэба. Ужыванне, зазначу яшчэ раз, умеранае — такая ж неабходнасць, як ежа, сон. Хоць, напэўна, і сустракаюцца людзі, якія да спіртнога зусім раўнадушныя. Але ж гэта іх асабістая справа.

Пакуль жа бачна, што народ не збіраецца развітвацца з моцнымі напоямі... Дастаткова толькі наведаць некаторыя дзяржаўныя гандлёвыя кропкі ці нашы фірменныя магазіны. Калі гарэлкі проста не хапае — народ збіраецца ў чэргі.

— Вас гэты фактар, несумненна, павінен радаваць, бо прадукцыя карыстаецца попытам.

— Аб гэтым я ведаю ўжо 21 год. Менавіта такі мой стаж гарэлачніка. Сёння ж вакол добрай гарэлкі, да разраду якой і адносіцца брэсцкая, сапраўдны ажыятаж. Можна было б «спісаць» яго на наступаючыя святы: Каляды, Новы год. Але тое ж самае назіраецца ўжо не адзін месяц.

— Вы не даследавалі, у чым справа?

— На мой погляд, нягледзячы на невялікае павышэнне цэн, гарэлка і іншыя алкагольныя напіткі застаюцца даступнымі. Да таго ж пакупнікі стараюцца запасціся якасным і экалагічна чыстым прадуктам.

— Перастрахоўваючы сябе ад падробак?

— Мяркую, што так. Хоць ад усяго і не застрахуешся, і на ўсё жыццё не запасешся. І тым не менш, душу чалавека саграе думка, што ён набыў бутэльку-другую менавіта брэсцкай гарэлкі, а не якой-небудзь атруты, пухавіцкага ці ўкраінскага разліву.

— У самы час пагаварыць пра вінна-лікёра-гарэлачныя сурагаты, якіх зараз на нашым рын[ку] ...

- На лініі разліву сувенірных бутэлек па 100 і 50 грамаў Наталля Кракава і Любоў Дардзюк.

А на пярэднім плане — толькі частка прадукцыі, якая разліваецца штодня ў посуд самага рознага аб'ёму.

Вынікі работы за 11 месяцаў 1996 г.

На Брэсцкім лікёра-гарэлачным заводзе вырабляюць белыя гарэлкі, каляровыя настойкі, лікёры, бальзамы, брэндзі і іншыя алкагольныя напоі.

Усяго за 11 месяцаў 1996 года выраблена 1077 тыс. дал алкагольнай прадукцыі, у тым ліку: белай гарэлкі — 1004 тыс. дал, каляровых лікёра-гарэлачных вырабаў — 66 тыс. дал і брэндзі «Імперыял» — 7 тыс. дал.

Аб'ём вытворчасці ў супастаўных цэнах за 11 месяцаў 1996 г. склаў 99,8 млрд. руб., ці 104,7 працэнта да адпаведнага перыяду мінулага года.

За 11 месяцаў 1996 г. рэалізавана лікёра-гарэлачных вырабаў:

у Брэсцкай вобласці .... 859 тыс. дал,
за межамі вобласці .... 61 тыс. дал;
у фірменных магазінах завода .... 41 тыс. дал;
у краінах СНД .... 20 тыс. дал;
у далёкім замежжы (у тым ліку Кіпр, ЗША, Турцыя, Фінляндыя, Швейцарыя) .... 115 тыс. дал.

За апошнія 2 гады заводам асвоены і выпушчаны новыя вырабы, якія набылі шырокую папулярнасць: белыя гарэлкі «Люкс», «Хазарская асаблівая», «Беларусь», «Беларуская», настойкі «Бярэсце», «Лясны ізумруд», бальзам «Брэсцкі», лікёр «Абрыкосавы водар».

- Папулярнасць прадукцыі брэстаўчан напрамую звязана з яе якасцю, якая вызначаецца ў заводскай лабараторыі.

За неабходнымі параметрамі лікёра-гарэлачнай прадукцыі строга сочыць інжынер-хімік Святлана БАРЫСАВА.

КРЭДА — ЯКАСЦЬ

лікёра-гарэлачнага завода

гарэлкі ў свеце магла б быць
эт — значна паўней,
ку рэспублікі навесці парадак»

● Прадукцыя Брэсцкага ЛГЗ.

Сёння мы маем права выбару. Праўда, сярод багатага асартыменту айчынных і замежных бутэлек са спіртным усё часцей сустракаюцца сурагаты і недабраякасныя напоі. У такім разе застаецца толькі надзея на вопытных і прафесіянальных вытворцаў лікёра-гарэлачных вырабаў, адным з якіх з'яўляецца Брэсцкі ЛГЗ. Заснаванае ў 1903 годзе, гэтае прадпрыемства больш чым за 90 гадоў набыло вельмі каштоўны і багаты вопыт.

Сёння прадукцыя брэстаўчан не патрабуе асаблівай рэкламы. Якасць і смак вырабаў Брэсцкага лікёра-гарэлачнага завода ведаюць у многіх краінах свету. Нядаўна прадпрыемства атрымала чарговую ўзнагароду ў Мадрыдзе — знак сусветнага прызнання «Сусветнае абавязацельства па якасці».

...й атрымаў дырэктар завода Васіль

...т «Звязды» сустрэўся з ім ужо на

...ку не злічыць.

— На жаль, праблема падробкі алкагольнай прадукцыі і выпуску недабраякасных напояў застаецца вельмі вострай і цяпер. Але ёсць адзін нюанс. Большасць шырспажыву мае як бы дзяржаўны статус і быццам бы не лічацца падробкай... Я аб тым, што зараз дазвол на разліў вінна-гарэлачных вырабаў у Беларусі маюць больш як 250 арганізацый, фірмаў, розных СП, МП і г. д. Уяўляеце, якая колькасць алкаголю выліваецца на рынак? Па маіх падліках, гадавы аб'ём усіх гэтых «алканцэрнаў» і пяці спецыялізаваных заводаў рэспублікі — Брэсцкага, Мінскага, Клімавіцкага, Віцебскага і Гомельскага складае 13 мільёнаў дэкалітраў. Шчыра скажу, што гэткая лічба мяне пужае. Калі ж дадаць сюды розныя падпольныя заводзікі, якія не маюць нават ліцэнзіі на выраб гарэлкі, то карціна ўвогуле атрымаецца невясёлай:

Напрошваецца лагічнае пытанне: ці можна такія аб'ёмы спіртнога забяспечыць якасцю. Вядома ж не, бо само прыгатаванне гарэлкі, і гэта не сумесь вады са спіртам мацункам 40 градусаў, — складаны тэхналагічны працэс. Каб выпусціць высакаякасны прадукт, трэба строга захоўваць тэхналогію прыгатавання, мець штат добрых спецыялістаў і адпаведнае абсталяванне. Я ўжо не кажу пра традыцыі і пэўныя сакрэты.

— Васіль Трафімавіч, атрымліваецца што дзяржаўная манаполія на выпуск алкагольных вырабаў, якая захоўваецца ва ўсім цывілізаваным свеце, у нас не захоўваецца...

— Не ведаю. Здаецца, дзяржаўны кантроль за вытворчасцю спіртнога і існуе. Праўда, не ў такой форме, як хацелася б.

Менавіта я думаў, што калі пройдзе перарэгістрацыя ўсіх вытворцаў алкагольнай прадукцыі, то іх колькасць рэзка зменшыцца. Аднак адбор, відаць, прайшоў бязбольна для многіх, і жадаючых паіць народ стала значна больш. Крыўдна, што да гэтай праблемы як бы нікому і справы няма.

— Вы лічыце, што народ сам не разбярэцца, што яму піць, а што не?

— Я ў гэтым не сумняваюся. Сапраўдныя аматары спіртнога, якія не злоўжываюць ім, ужо даўно аддаюць перавагу прадукцыі Брэсцкага лікёра-гарэлачнага завода ці Мінскага вытворчага аб'яднання «Крышталь».

Паўтаруся, што наша прадукцыя не залежваецца на паліцах магазінаў. А ў фірменных магазінах наогул чэргі стаяць. Людзі хочуць набыць сапраўдную гарэлку брэсцкай маркі...

— Фірменны гандаль — гэта прэстыж завода?

— Па вялікаму рахунку — так. У фірменных магазінах і секцыях, якія размешчаны па ўсёй рэспубліцы, пакупнік застрахаваны не толькі ад падробкі, але і мае права выбару з 15—20 найменняў прадукцыі. Дадайце сюды сучасны еўрапейскі дызайн нашых магазінаў і высокую культуру абслугоўвання. Да таго ж фірменны гандаль — гэта яшчэ і жывыя, наяўныя грошы, якія ўжо на наступны дзень працуюць на развіццё прадпрыемства па-новаму.

— Калі ўсё ж купляць у звычайным гастраноме ці ў камерцыйным магазіне, а чалавеку вызначыць, пры наяўнасці нават адпаведных этыкетак, што гэта гарэлка Брэсцкага лікёра-гарэлачнага завода, а не падпольнага сіндыката?

— Наша прадукцыя ў параўнанні з «левай» гарэлкай, выпушчанай без усякай ліцэнзіі, мае пэўныя ступені абароны. Напрыклад, каўпачок маркіруецца. На ім ставяцца нумар ліцэнзіі, нумар змены, дата выпуска.

Такое рашэнне з верасня 1996 года прынята Кабінетам Міністраў. Праўда, маркіроўка ўсіх лікёра-гарэлачных вырабаў, уведзеная па ўсёй рэспубліцы, не вырашае ўсіх пытанняў. На мой погляд, кожнаму спецыялізаванаму заводу трэба мець на маркіроўцы свой фірменны знак. А то любы калгас, які займаецца гарэлачным промыслам, можа купіць такі ж маркіратар. Праз прыёмныя пункты шклатары сабраць бутэлькі з патрэбнымі малюнкамі і спакойна сабе разліваць і маркіраваць гарэлку з маркай «Люкс» ці «Беларусь». І акупіць ён усе свае затраты на працягу тыдня. Былі б спірт і вада.

— Скажыце, як вы вырашаеце праблему забеспячэння спіртам?

— На вялікі жаль, раз і назаўсёды вырашыць яе не ўдаецца. Завод часам трасе з-за недахвату гэтай стратэгічнай сыравіны...

Зараз у нас застаўся толькі адзін спіртзавод у Івацэвічах, які спецыялізуецца па выпуску сырцу. Астатнія прадпрыемствы такога профілю знаходзяцца ў падначаленні аблсельгасхарча.

Паколькі для нашай прадукцыі патрабуюцца спірты вышэйшай ачысткі і маркі «люкс», нам яшчэ прыходзіцца рабіць адпаведную рэктыфікацыю на Столінскім спіртзаводзе.

Думаю, што хутка гэта можна будзе зрабіць і ў Івацэвічах. Ужо закуплена патрэбнае абсталяванне, і на чарзе вялікая рэканструкцыя спіртзавода.

Дарэчы, праблема рэктыфікацыі і спірту ўвогуле была б вырашальная, калі б дзяржава паклапацілася аб забеспячэнні вядучых лікёра-гарэлачных заводаў рэспублікі неабходным збожжам і па фіксаванай цане.

А так нам прыходзіцца спадзявацца толькі на давальніцкую сыравіну — гэта значыць на збожжа розных камерцыйных структур. Праўда, за гэта па дагавору яны забіраюць 50 працэнтаў выробленага спірту і вязуць яго ў невядомым напрамку. Хіба гэта парадак?

На сёння ў рэспубліцы ёсць людзі, якія выпускаюць выдатную лікёра-гарэлачную прадукцыю. Звяртаюся да адпаведных дзяржаўных структур: бюджэт краіны ў многім трымаецца за кошт алкагольнай галіны. Зрабіце для спецыялізаваных заводаў цэнтралізаваныя пастаўкі збожжа і ўстанавіце на яго адзіную цану. І каб сыравіна ішла ад дзяржавы прама на спіртзаводы. І тады спірту хопіць не толькі сваім прадпрыемствам, але і для продажу за мяжу...

— Васіль Трафімавіч, магчыма, наяўныя адносіны ўлады да такой важнай галіны даюць вам свабоду дзеянняў у выбары кліентаў для супрацоўніцтва ўвогуле?

— Ды дзе там! Засталася старая сістэма кіравання, калі ўсё спрабуюць размеркаваць зверху. Устанаўліваюцца фонды. А гэта значыць, што нават калі спажыўкаапецыя нам па году і болей не плаціць і яна не выбрала ў нас фондаў, то мы ўсё роўна павінны пастаўляць прадукцыю. Хоць у гэты час не хапае гарэлкі ў горадзе, які спраўна плаціць. Але мы не можам яму больш паставіць, бо ён выбраў усе ліміты.

— Будзем спадзявацца, што вашы пажаданні і разважанні не застануцца без увагі пэўных уладных структур. Як-ніяк, а Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод — у многім імідж рэспублікі на міжнародным рынку. Ваша прадпрыемства, як я ведаю, у часы СССР было адзіным у Беларусі, якое пастаўляла прадукцыю на экспарт.

— Так. Іншаземцы і цяпер аддаюць перавагу брэсцкай гарэлцы. Ва ўсякім разе тыя, якія бываюць у раёне Заходняга Буга. Хоць зараз геаграфія яе паставак не абмяжоўваецца блізкім замежжам і суседняй Польшчай. Мы пастаўляем гарэлку ў Швейцарыю, Германію, Аўстрыю, Венгрыю, Балгарыю, Чэхію, Славакію, Кіпр, Уругвай, Гандурас, Джыбуці.

— Расія не прад'яўляе вашаму заводу прэтэнзій наконт выкарыстання такіх назваў гарэлак, як «Русская», «Столичная», «Московская». Менавіта з такімі этыкеткамі за мяжой іх часцей за ўсё можна сустрэць.

— Не сказаў бы. Хоць указаныя таварныя знакі засталіся за Расіяй. Але ж у іх распрацоўцы прымалі ўдзел усе рэспублікі некалі вялікай дзяржавы.

І тым не менш «Столичную», «Московскую» і «Русскую» мы і зараз экспартуем, паколькі, як і раней, працуем з «Саюзплодімпартам». Думаем, што і надалей у экспартным асартыменце завода яны застануцца.

— А як жа алкагольныя 40-градусныя напоі з блізкімі нам назвамі «Беларусь», «Люкс»? За мяжой ім месца не знайшлося.

— Ды што вы! Па якасці нашы апошнія распрацоўкі не толькі не ўступаюць, але нават пераўзыходзяць «Столичную» з кампаніяй. І іншаземцы добра гэта ведаюць. Але ж тая ж «Московская» на замежным рынку больш за 30 гадоў, таму і прыярытэт аддаецца ёй.

Аднак хутка, думаю, прыярытэты зменяцца. Зараз мы ўстанавілі новую італьянскую лінію «Devin» па разліву чыста айчынных гарэлак у бутэлькі аб'ёмам 0,25 л, ці, па-народнаму, «у чакушкі», а таксама ў сувенірныя бутэлькі 0,1 л і 0,05 л.

Мяркую, што попыт на гэты арыгінальны від прадукцыі будзе надзвычай высокі як у нашых пакупнікоў, так і ў замежных.

А ўвогуле экспарту мы надаём важнае значэнне. Таму цяпер займаемся рэканструкцыяй экспартнага цэха. Па сваёй аснашчанасці ён і раней быў адным з лепшых у Заходнім рагіёне Еўропы, а пасля «капрамонту» — тым больш.

— Васіль Трафімавіч, на дэсерт хочацца задаць пытанне пра каньяк. Ці будзе ён разлівацца на Брэсцкім лікёра-гарэлачным заводзе?

— Дакладнага адказу пакуль даць не магу. Мы маглі б разліваць гэты напой, калі б можна было без вялікіх праблем купляць высакаякасны каньячны спірт. Ды, шчыра скажу, у нас няма дзе яго захоўваць.

Але ж трагедыі з таго, што ў Брэсце не выпускаецца добры каньяк, — няма. Ён разліваецца на Мінскім заводзе «Крышталь» у дастатковай колькасці. На мой погляд, сталічныя гатункі каньякоў «Глорыя» і «Беларускі» адпавядаюць усім еўрастандартам і адны з лепшых сярод краін СНД.

На жаль, складанасці з закупкай каньячнага спірту могуць пазбавіць Беларусь гэтага напою.

Таму ўрад павінен тварам павярнуцца да вытворцаў каньяку, як і да пастаўшчыкоў сухога віна, якога Беларусь не выпускае. А пасля розных мытных збораў, пошлін, акцызаў і транспартна-гандлёвай накруткі яно становіцца ўжо не па кішэні большасці людзей. А мы павінны клапаціцца ў першую чаргу аб чалавеку. І чым большы і даступны на паліцах магазінаў будзе асартымент, тым лепш будзе ўсім: пакупнікам, пастаўшчыкам, прадаўцам і дзяржаве.

Матэрыялы рэкламна-інфармацыйнай старонкі падрыхтаваў Уладзімір ЗДАНОВІЧ. Фота і калаж аўтара.

Нашы ўзнагароды гавораць самі за сябе

Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод працяглы перыяд часу ўтрымлівае першынство сярод лікёра-гарэлачных заводаў рэспублікі па якасці і шырокаму асартыменту вырабляемай прадукцыі.

Гэта адзіны завод у галіне, які рэалізуе прадукцыю не толькі ў блізкае, але і ў далёкае замежжа.

Прадукцыя завода адпавядае сусветным стандартам, што пацвярджаецца неаднаразовым прысваеннем ёй міжнародных узнагарод.

Так, у 1989 годзе настойка «Зуброўка ў Кёльне атрымала гран-пры. У 1993 годзе прадукцыя Брэсцкага ЛГЗ у горадзе Мадрыдзе ўдастоена высокай узнагароды «Залатая зорка» — за якасць.

У 1994 годзе на міжнародным конкурсе «Гарэлка і лікёра-гарэлачныя вырабы» ў г. Мінску («Экспа-94») новая настойка «Бярэсце» ўзнагароджана бронзавым медалём, гарэлка «Беларусь» — залатым медалём.

У 1995 годзе на міжнароднай выставе ў Польшчы «Полдрынк-95» прадукцыя завода заваявала гран-пры «Залаты лук», а гарэлка «Люкс» узнагароджана бронзавым медалём. У 1996 годзе на той жа выставе «Полдрынк-96» гарэлка «Хазарская асаблівая» атрымала залаты медаль.

У лістападзе 1996 года «Залатая зорка», атрыманая заводам у Мадрыдзе ў 1993 годзе, падмацавана знакам сусветнага прызнання «Сусветнае абавязацельства па якасці», г. зн. Брэсцкі ЛГЗ удастоены найвышэйшай міжнароднай узнагароды за якасць выпускаемай прадукцыі.

● Галоўны інжынер прадпрыемства Алена БІРУК душой хварэе за поспехі роднага калектыву.

● Фірменны гандаль — гэта твар Брэсцкага ЛГЗ.

У фірменным магазіне, які размясціўся на тэрыторыі завода, часцей за ўсё яблыку няма дзе ўпасці. Людзі сюды ідуць, каб купіць высакаякасную прадукцыю ў выглядзе гарэлак, настоек, лікёраў, бальзамаў. У асартыменце — заўсёды 15—20 найменняў спіртнога. А прадаўцы Таццяна ЛУПІШ і Аліна СУХАВЕРХАЯ не губляюцца перад шматлікімі кліентамі. Яны ўмеюць не толькі прыгожа падаць тавар, але і параіць пакупніку, што лепш узяць.

КІРМАШ

ШТОТЫДНЁВЫ РЭКЛАМНЫ ВЫПУСК

№ 47 (66)

СТВОРАНЫ ВУЧЭБНЫ ЦЭНТР

На базе Пінскага ўчотна-крэдытнага тэхнікума створаны рэгіянальны цэнтр перападрыхтоўкі спецыялістаў банкаўскай справы. Ім ужо арганізаваны і праведзены першыя заняткі па тэмах: «Новыя формы работы з насельніцтвам», «Крэдытная палітыка і аналіз крэдытнага партфеля».

У працэсе падрыхтоўкі кадраў задзейнічаны высокакваліфікаваныя работнікі Нацыянальнага і камерцыйных банкаў, супрацоўнікі дзяржаўнай улады і кіравання. Плануецца правядзенне сумесных семінараў з замежнымі банкамі, выкарыстанне вопыту банкаў у сферы эканамічнай адукацыі і банкаўскай дзейнасці.

Вучэбны цэнтр запрашае да супрацоўніцтва ўсіх зацікаўленых асоб.

Дзмітрый ЖУК.

ПРАДАЕЦЦА

❑ аўтамабіль «Урал-43203» (кунг), рухавік «КамАЗ», 1991 г. в., прабег 50 тыс. км.
Тэл. у Міёрах — 2-28-31;

❑ рухавік, карданны вал і іншыя запчасткі да «Масквіча-2140».
Звяртацца: Мінская вобл., Лагойскі раён, г. Плешчаніцы, вул. Чапаева, 26. Скіпар П. П.;
матацыкл «МТ-10» і рухавік «К-650», прабег 37 тыс. км.
Мінская вобл., Бярэзінскі раён, в. Пагост. Тэл. 53-7-55;

❑ «МТЗ-82», 1990 г. в., малая кабіна, новая гума, кандыцыянер, маюцца запчасткі — 4200 $.
Тэл. (8-272) 5-82-90 з 19 гадзін;

❑ трактар «МТЗ-80Л», танна;
«Аўдзі-100», дызель, у добрым стане, нерастаможаны, танна альбо мяняю; вагон-магазін, абсталяваны сігналізацыяй, электраабсталяваннем, танна;
«ГАЗ-66» у добрым стане за 1500 $ альбо мяняю на «УАЗ».
Тэл.: (8-297) 51-8-19, 53-2-04;

❑ новы вялікі дом з мансардай (без унутраных работ) у Івянцы, участак 8 сотак, танна.
Тэл. (8-293) 34-4-52, вечарам;

❑ зруб 7,5х3,5 м, лес апілаваны на хату (памер 7х7 м).
Звяртацца: Мінская вобл., Стаўбцоўскі раён, в. Сямянчыцы. Лянцэвічу;

❑ драўляны дом у добрым стане ў в. Жабчава Капыльскага раёна.
Тэл. 75-2-16;

❑ электрычны баян «Тапаз» з калонкай, у добрым стане за 2.500.000 рублёў; кнігу «Школа ігры на кларнеце» Б. Дзіка, 1975 г. в.
Тэл. (8-272) 5-82-90 з 19 гадзін;

❑ шчаня аффен-пінчара.
Тэл. у Мінску (з 9 да 18 гадзін) 220-54-76;

❑ шчанят той-тэр'ера (кішэнныя) гладкашэрсныя, без паху.
Тэл. у Мінску — 255-54-95;

❑ вагон-дом, уцяпляльныя шчыты для веранды, вароты на гараж.
Тэл. у Драгічыне 2-15-79;

❑ тэрмінова і танна прадаю фірму, званіць вечарам.
Тэл. у Мінску 258-00-09;

❑ дом драўляны, участак 8 сотак, цагляны гараж, лазня, водаправод, пячное ацяпленне.
Тэл. у Бабруйску — 55-40-00;

❑ дом з гаспадарчымі пабудовамі, 12 сотак зямлі ў г. Мар'іна Горка.
Тэл. (8-213) 77-0-47, пасля 17.00. Рылік Мікалай;

❑ гараж капітальны ў г. Маладзечне, альбо мяняю на любы гараж у Мінску.
Тэл. у Мінску — 233-37-30;

❑ аўтамабіль «ВАЗ-21063», 1985 г. в.
Тэл. (8-292) 95-7-85, пасля 17.00;

❑ дом 7х11 з гаспадарчымі пабудовамі і агародам на станцыі Лотва Шклоўскага раёна.
Тэл. 27-4-51;

❑ участак 10 сотак, 8 км ад Смалявіч, вада, электрычнасць ёсць — 400 $.
Тэл. 238-04-21;

❑ дом у г. Ваўкавыску, танна, ёсць гаспадарчыя пабудовы, агарод.
Тэл. у Ваўкавыску — 3-20-87;

❑ інвалідная каляска, новая, імпартная.
Звяртацца: 231365 Гродзенская вобл., Іўеўскі раён, в. Байрошы. Поль Э. В.;

❑ насадкі да электрадрыля: такарная, фрэзерная, піла дыскавая, галоўка шліфавальная.
Тэл. у Мінску — 233-64-39;

❑ драўляны дом з прысядзібным участкам у Юрацішках Іўеўскага раёна.
Тэл. у Мінску — 254-16-19;

❑ кватэра 2-пакаёвая ў в. Гезгалы Дзятлаўскага раёна, танна.
Тэл. у Смаргоні — (8-292) 2-16-88;

❑ жылы дом, чатыры пакоі, вялікая кухня, газавае ацяпленне, ванна, туалет.
Тэл. у Слоніме — 22-4-17;

❑ драўляны дом у добрым стане, цана дагаворная.
Звяртацца: Акцябрскі раён Гомельскай вобл., тэл.: 3-22-02, 3-22-19;

❑ кнопкі металічныя для адзення, магчыма ўстаноўка.
г. Беразіно, вул. Савецкая, д. 9;

❑ кабылка 1 год і 7 месяцаў — 300 $.
Звяртацца: Гомельская вобл., Жыткавіцкі раён, в. Доўгая Дуброва. Тэл. 7-11-85;

❑ трактар «МТЗ-80», 1993 г. в., «Т-40 АНМ», 1985 г. в., аўтамабіль «МАЗ-53371», 1993 г. в.
Тэл. у Навагрудку — 3-20-68;

❑ аўтамабіль «ВАЗ-21063», 1986 г. в., прабег 200 тыс. км.
Тэл. у Мінску — 258-23-89;

❑ маслабойка электрычная, новая, на 3—6 л смятаны, гатоўнасць масла — 15 хвіл.; да матацыкла «Днепр-16» вілку пярэднюю, колы ў зборы.
Тэл. у Мінску — 248-39-35;

❑ аўтамабіль «Фольксваген-Гольф-1», 1983 г. в., дызель, 114 тыс. км. 2700 $.
Тэл. у г. Любань — (8-294) 56-4-23;

❑ уцяпляльнік капота для МТЗ, 2 шт.
Тэл. у Мінску — 258-71-71;

❑ трактар «МТЗ» і рухавік Д-243, усё новае.
Тэл. (8-017) 242-84-18;

❑ «Масквіч-412» у добрым стане.
Тэл. 238-88-69, пасля 19 гадзін;

❑ «ВАЗ-21063», 1987 г. в., пасля капрамонту, бэжавы, на А-76, прычапное прыстасаванне, цана 2700 $, торг.
Тэл. у Мінску — 241-75-45, пасля 20 гадзін;

❑ аўтамабіль грузавы (5 т), дызель, «Стар-28», Польшча, нерастаможаны, 1983 г. в., танна.
Тэл. у г. Іўе — 3-73-60, пасля 18.00;

❑ новая рулявая калонка і б/к гідраўзмацняльнік руля да «ЗІЛа» ў Ляхавіцкім раёне.
Тэл. (8-01633) 5-13-54;

❑ рукавіцы рабочыя, па безнаяўнаму разліку, Навагрудак.
Тэл. (8-01597) 2-38-58, пасля 18.00.

ТЭАТР «ВОЛЬНАЯ СЦЭНА»

17 снежня
«Чорны квадрат»
20 снежня
«Рычард III»
21 снежня
«Галава»
22 снежня
«Паваліўся нехта».

Пачатак спектакляў у 19 гадзін.

Тэл. 234-60-08.

РОЗНАЕ:

■ дапамагу ў выкананні кантрольных і курсавых работ па ўсіх прадметах вышэйшай школы; праграміраванне задач і абслугоўванне ЭВМ.
г. Брэст, тэл. 22-93-49;

■ куплю без пасрэднікаў пакой.
г. Мінск, тэл. 272-43-58;

■ прадаю 2-пакаёвую кватэру ў Гарадзеі Нясвіжскага раёна, маецца хлеў, падвал, агарод.
Тэл. (8-270) 41-5-71;

■ мяняю гараж у кааператыве па вул. Ангарскай на гараж у раёне вул. Карастаянавай.
Тэл. 268-64-50;

■ разменьваецца 4-пакаёвая кватэра па вул. Кіжаватава на 3- і 1-пакаёвую або на дзве і 2-пакаёвыя.
Тэл. 253-72-50;
мяняю 2-пакаёвую кватэру ў г. Докшыцы на Вілейку, разгледзім і іншыя варыянты.

■ Тэл. у Докшыцах — 2-17-75, вечарам;
хачу ўладкавацца на працу за мяжу: мулярам, цесляром, тынкоўшчыкам, слесарам, настаўнікам.
Мой адрас: 247970 Гомельская вобл., Жыткавіцкі раён, в. Людзяневічы. Шоўкавічу В. М. Тэл. 7-14-31;

■ мяняю трактар «МТЗ-80» на «Т-25» з даплатай, трактар у добрым стане.
г. Смаргонь, тэл. 95-4-71;

■ кватэру 1-пакаёвую ў Мінску і дом у Навальні Гродзенскай вобл. на кватэру ў Мінску.
Тэл. у Мінску — 271-76-84;

■ аказваем аўдытарскія паслугі.
Тэл. 227-94-46;

■ мяняю ў Крупках 3-пакаёвую кватэру з усімі выгодамі на 1- ці 2-пакаёвую з даплатай, або прадам.
Тэл. 5-56-06;

■ мяняю цагляную дачу 8х8, хлеў, 5,4 соткі зямлі (3 км ад пас. Зялёнае) на кватэру ў Мінску, магчыма даплата.
Тэл. 266-07-44;

■ мяняю «Фольксваген-Джэта-2», 1984 г. в., н/р на «Фіят-Уно» н/р з даплатай.
Тэл. у Ваўкавыску 3-20-87;

■ куплю паралон для вырабу матрацаў.
Тэл. у Драгічыне — 2-15-79;

■ складаю індывідуальныя псіхалагічныя гараскопы па даце і часе нараджэння.
Тэл. у Мінску — 239-77-61;

■ мяняю 2-пакаёвую кватэру з усімі выгодамі ў пас. Габрыелеўка Пухавіцкага раёна (у дадатак гараж, машына «АРО-10», падвал, агарод) на кватэру ў Мінску.
Тэл. 245-49-16;

■ даведка аб магчымасці атрымаць права на жыхарства ў ЗША, бясплатна.
Звяртацца: 220114 г. Мінск, а/с 128.

■ Кнігі, кампакт-дыскі, касеты з запісамі на англійскай мове.
220114 г. Мінск, а/с 128.

У МІНСКУ АДКРЫЎСЯ ПЕРШЫ ФІРМЕННЫ МАГАЗІН СУСВЕТНА ВЯДОМАЙ ФІРМЫ «СОНІ»

Сярод знаўцаў замежнай тэлерадыёвідэаапаратуры прадукцыя японскай фірмы «Соні» (SONY) карыстаецца непахісным аўтарытэтам і ўстойлівым попытам. Адкрыццё яе фірміннага магазіна на праспекце Ф. Скарыны, 117 прайшло ўрачыста і прыстойна, без іцісканіны і беспарадкаў, як гэта назіралася нядаўна пры адкрыцці рэстарана «Макдональдс» на тым жа праспекце каля ГУМа. Відаць, меламаны, у адрозненне ад аматараў смачна паесці, — людзі куды больш выхаваныя і прыстойныя. Але гэта між іншым.

Шумную і шырокую рэкламную кампанію прадстаўніцтва «Соні» ў краінах СНД і іх мінскія партнёры са знакамітай беларускай фірмы «РАМПО» не праводзілі. Абмежаваліся звычайнымі прэзентацыйнымі мерапрыемствамі. Марка SONY гаворыць сама за сябе аб якасці гэтай прадукцыі.

Па словах генеральнага дырэктара «РАМПО» Георгія Сураўнёва, аўтарытэт «Соні» ў свеце вытворцаў і спажыўцоў тэлевідэарадыётавараў можна параўнаць хіба што з пазіцыямі не менш паважанага «Мерседэс - Бенц» у свеце аўтамабілебудавання. А пазіцыі гэтыя, нагадаем, на самым версе.

Таму зусім не выпадкова «РАМПО» ўступіла ў кантакт з рэгіянальным прадстаўніцтвам «Соні» на еўрапейскім кантыненце. У ходзе перагавораў было вырашана адкрыць у Мінску не проста чарговую гандлёвую кропку, а сапраўды фірменны магазін, дзе была б шырока прадстаўлена разнастайная прадукцыя «Соні».

Тут трэба адзначыць, што гэта японская фірма даволі кансерватыўная ў сваіх падыходах да збыту прадукцыі і з першым сустрэчным, няхай той паабяцае нават залатыя горы, на супрацоўніцтва не пойдзе. Акрамя таго, сваім партнёрам, як выказаўся Кірыл Бажадараў, рэгіянальны прадстаўнік фірмы «Соні» ў Мінску, скідку на беднасць фірма не дае. Калі рабіць бізнес, дык па прынятых у дзелавым свеце правілах. Але адно выключэнне «Соні» зрабіла — гарантыя на яе тавары ў Беларусі даецца на 2 гады, хаця ў іншых еўрапейскіх краінах гарантыя звычайна адзін год.

У гэтым сэнсе сярод іншых патэнцыяльных партнёраў (а гэта былі вядомыя камерцыйныя структуры Беларусі) «РАМПО» здалася «Соні» найбольш дынамічнай і падрыхтаванай.

Для тых, хто зацікавіўся прадукцыяй «Соні», паведамляем, што ў фірменным магазіне прадаюцца тавары так званай еўрапейскай зборкі і па самых нізкіх на гэты від прадукцыі «Соні» ў Мінску цэнах. Зніжэнне дасягнута за кошт прамых паставак. Чаму мы робім на гэтым акцэнт? Бо частка вырабаў «Соні», якія збіраюцца ў іншых не самых развітых і не еўрапейскіх краінах, завозіцца на Беларусь так званымі «чаўнакамі». А еўрапейская зборка (гэта заводы ў Германіі, Аўстрыі, Англіі, Францыі, Іспаніі, Італіі), безумоўна, якасная і не горшая за японскую.

Леанід ТУГАРЫН.

ВІНШУЕМ!

Сардэчна віншуем з 45-годдзем Раісу Мікалаеўну АНТОШЫНУ. Жадаем моцнага здароўя, сямейнага дабрабыту, поспехаў у працы, шчасця на доўгія гады.

З павагай калектыў атэлье «Алёнка».

Шчыра віншуем з 16-годдзем дарагую дачушку і сястрычку Вольгу УШЫВЕЦ са Смаргоні. Жадаем добрага здароўя, радасці і доўгага шчаслівага шляху ў жыцці.

Маці, бацька, сястра Люда.

Ад усёй душы віншуем з днём нараджэння любімую ўнучку Анастасію Барысаўну РЫНКЕВІЧ. Дай Бог ёй надоўга здароўя і шчасця.

в. Вясёлая, бабуля і дзядуля.

«ЯНЫ ТРЫМАЮЦЬ ЯГО Ў ІНФАРМАЦЫЙНАЙ ІЗАЛЯЦЫІ...»

З інтэрв'ю Аляксандра Каржакова «Шпігелю»

Паводле некаторых даных, адным з матываў адхілення былога «шэрага кардынала» стала інтэрв'ю часопісу «Шпігель». Мы прапануем крыху скарочаны пераклад гэтай размовы. Чытач мае права сам меркаваць, якімі этычнымі нормамі кіруецца А. Каржакоў, расказваючы ў цяжкія для прэзідэнта дні самыя інтымныя падрабязнасці яго жыцця. Нам жа здаецца, што зусім не добрымі намерамі ці жаданнем сказаць праўду кіраваўся экс-ахоўнік і нядаўні «сябар сям'і» прэзідэнта, калі шчыра гаварыў з нямецкімі журналістамі.

«Шпігель». **Пан генерал, доўгія гады вы былі асабістым ахоўнікам Барыса Ельцына, потым шэфам службы аховы прэзідэнта...**

Каржакоў: —...адзінаццаць гадоў з невялікім перапынкам.

— Чаму здарылася паўза?

— У лютым 1988 года Барыса Ельцына знялі не толькі з пасады першага сакратара Маскоўскага абкома, але і кандыдата ў члены Палітбюро. Наша 9-е ўпраўленне КДБ, аднак, ахоўвала толькі прадстаўнікоў кіруючай эліты Савецкага Саюза.

— Потым вы развіталіся са сваёй «фірмай з трох літар» і практычна на свае страх і рызыку паступілі на службу да Ельцына?

— Так, гэтае рашэнне я прыняў пасля вядомага выпадку каля Масква-ракі.

— У 1989 годзе, калі ваш падапечны ўпаў у ваду. Згодна з афіцыяльнай версіяй спачатку ён упаў з моста. Пазней гаварылі нават, што яго адтуль саштурхнулі.

— Праўда, відаць, застанецца тайнай Ельцына. Калі я яго знайшоў, ён дрыжэў ад холаду і знявагі і ўяўляў сабой нікчэмнае відовішча. На наступны дзень прыхільнікі Ельцына раіліся наконт яго бяспекі і паглядзелі на мяне запытальна.

— І вы былі гатовы працаваць нават без узнагароды?

— Тры кааператывы выдзялялі па 100 рублёў штомесяц на маю зарплату, такім чынам, мая сям'я магла не галадаць.

— А ў канцы вы сталі амаль што членам сям'і Ельцына.

— Так, я з'яўляюся нават хросным бацькам малодшага ўнука Ельцына — Глеба. У Расіі хросны нясе адказнасць за свайго хросніка і з'яўляецца, такім чынам, членам сям'і.

— Што ж павінна было здарыцца, каб такі блізкі сябар Барыса Ельцына, як вы, быў у чэрвені выгнаны?

— Супала шмат акалічнасцей. Пачалося з выбарчай кампаніі, якой спачатку кіраваў тагачасны шэф адміністрацыі прэзідэнта Філатаў, потым яго цяперашні пераемнік Чубайс і Гайдар, які да сённяшняга дня свой чалавек у Крамлі. Усе трое пастаянна патрабавалі галовы пяці людзей: міністр абароны Грачоў, шэф ФСБ Барсукоў, віцэ-прэм'ер Саскавец, міністр спорту Тарпішчава і я павінны былі пайсці, паколькі мы быццам бы раілі Ельцыну замест выбараў звяртацца да сілы.

— А ці ж вы не мелі на ўвазе сілавое рашэнне, калі раілі перанесці выбары і адкрыта заявілі, што Ельцын можа займаць сваю пасаду і без вотуму грамадзян?

— Чыстая спекуляцыя. Сілавое рашэнне ніколі не стаяла на парадку дня.

— Чаму ж вы не хацелі выбараў?

— Паколькі мы выразна бачылі, наколькі знясілены Ельцын і што ён, магчыма, не зможа вытрымаць напружаную выбарчую кампанію. Урачы, якія яго лячылі, яшчэ 20 мая пісьмова ўказалі на такую небяспеку (паказвае пісьмо з грыфам «Адзіны экземпляр»). Іх папярэджанне гучала драматычна: «Прэзідэнту дазваляецца працаваць толькі некалькі гадзін у дзень».

— Пра такі дыягназ за подпісам дзесяці ўрачоў рускі народ яшчэ пакуль нічога не ведаў.

— Да таго часу мой уплыў на прэзідэнта ўжо зменшыўся. Пасля дзяржаўнага візіту ў Парыж вярталіся з геніяльнай высновай, што дочкі — як у выпадку Шырака — ідэальныя менеджэры на выбарах іх бацькоў-прэзідэнтаў. Іх роля вельмі падабалася любімай дачцэ Ельцына Таццяне. З таго часу яна практычна адна забяспечвае бацьку інфармацыяй, прычым такой, якую яна лічыць правільнай.

— А хто забяспечвае Таццяну Барысаўну?

— Барыс Беразоўскі, шэф афіцыяльнага расійскага тэлеканала ГРТ. Я сам неаднаразова бачыў, як Таццяна па сотавым тэлефоне пераказвала прэзідэнту нейкія гісторыі, якія Беразоўскі шаптаў ёй у другое вуха.

— Але да гэтага дачка Таццяна спадзявалася перш за ўсё на вашу параду?

— Гэтаму палажыў канец Беразоўскі з дапамогай сфабрыкаванай у яго бюро плёнкі. На ёй міністр спорту Тарпішчаў і я падаюцца як подлыя злачынцы.

— Чаму ж ад вас вырашылі пазбавіцца?

— Я ведаў, што ў перадвыбарным штабе нахабным чынам кралі грошы. Пра гэта за 10 дзён да майго звальнення я праінфармаваў прэзідэнта пісьмова...

— Гэта здарылася за два тыдні да другога тура прэзідэнцкіх выбараў. Вы хацелі давесці справу да суда?

— Не адразу. Спачатку павінны былі быць выйграны выбары.

— Вы шукалі размовы з прэзідэнтам?

— Шэф ФСБ Барсукоў і я ў гэты дзень у 8 гадзін раніцы былі ў Ельцына. Мы размаўлялі з ім 40 хвілін, склалася ўражанне, што наша справаздача задаволіла яго. Усю ноч Чубайс і яго памочнікі сядзелі ў шэфа тэлебачання Беразоўскага і не выключалі, як я цяпер ведаю, што ў любы момант могуць быць арыштаваны.

— Гэта ўваходзіла ў вашы планы?

— Мы не хацелі рускага Уотэргейта. Барыс Ельцын павінен быў быць перавыбраны. Каля 12 гадзін 15-хвілінную аўдыенцыю ў прэзідэнта атрымаў і Чубайс. Відаць, тады ён паставіў перад Ельцыным ультыматум: ці ідзе каманда Каржакова, ці перадвыбарная каманда, а разам з ёй і любая надзея на перавыбранне Ельцына.

— Хіба ж рашэнне было няправільнае? Ельцын перавыбраны прэзідэнтам.

— Так, але ж вы бачыце, што з яго стала.

— Што ж вы чакаеце ад дзяржавы?

— У ЗША шэф ФБР, які знаходзіцца на пенсіі, атрымлівае столькі грошай і бяспекі, што ён можа абавязацца не даваць ніякіх інтэрв'ю 20 гадоў. Між тым генерал арміі Барсукоў, экс-дырэктар нашай ФСБ, прыгавораны чачэнцамі да смерці, засоўвае ў кішэню дамскі пісталет кожны раз, калі выходзіць на вуліцу пагуляць са сваім сабакам.

— Вам не прапаноўвалі ніякіх пасад?

— Ад логікі пана Чубайса займае дух. Афіцыяльна з мяне робяць дзяржаўнага злачынцу, а цішком робяцца прапановы ўсё больш прывабныя: прадстаўнік МУС у Славакіі, прадстаўнік міністра абароны пры НАТО, нават пасол у НАТО ў Бруселі ці якая-небудзь пасада на мой выбар.

— Як у казцы.

— Але я не хачу ад'язджаць. Якраз цяпер жыць у Расіі становіцца вельмі цікава.

— І таму Аляксандр Каржакоў вырашыў стаць палітыкам?

— Але ж Ельцын сам у адным інтэр'ю сказаў, што я павінен ісці ў палітыку, калі я гэтага хачу, але не праз заднія дзверы. І я хачу гэтага — у якасці дэпутата Дзяржтдумы.

— Чаму менавіта ў Тульскай вобласці, былой выбарчай акрузе Аляксандра Лебедзя?

— Так склаліся абставіны. Там проста першым месца вызвалілася.

— Ніякага палітычнага саюза?

— Гэта было б надта гучна сказана. Лебедзь — палітык зусім іншага кшталту.

— Значыцца, усё ж саюз двух адстаўных генералаў?

— Тое, як Лебедзь быў звольнены прэзідэнтам, я лічу амаральным і зневажальным. У рэшце рэшт менавіта Лебедзь галасамі сваіх выбаршчыкаў дапамог Ельцыну перамагчы.

— У вас ёсць тлумачэнні для паводзінаў Ельцына?

— Яны трымаюць яго ў інфармацыйнай ізаляцыі. Гэта можна параўнаць толькі з ізаляцыяй Леніна Сталіным незадоўга да смерці Леніна ў Горках. Ці з тым, як путчысты блакіравалі Гарбачова ў 91-м годзе. Ельцын атрымлівае інфармацыю толькі ў дазіраваным выглядзе ад дачкі Таццяны і Чубайса. Ніхто не павінна яго хваляваць.

— Ці не пагражае Расіі ў выніку так званае рэгенцтва аж да смерці Ельцына?

— Чаму «так званае»? Рэгента нельга не бачыць. З таго часу, як я ўжыў гэтае слова, мы кожны дзень бачым нашага прэзідэнта на экране. Ён некага вітае, наступны кадр — сядзіць за сталом, наступны кадр — смяецца ў камеру. Мы павінны штодня бачыць, што Барыс Мікалаевіч адчувае сябе добра.

— Вы ведаеце Барыса Ельцына зблізку як ніхто іншы: ён можа зноў папраўіцца настолькі, як таго патрабуе яго пасада і чакаюць выбаршчыкі?

— Я не хацеў бы адказваць на гэтае пытанне.

— Хто будзе наступным прэзідэнтам Расіі і калі?

— Калі — гэта воля Божая, хто — гэта вырашыць рускі народ.

Пераклад з нямецкай Валянціна ЗАПЯВАЛАВА.

«Литературная газета».

Беспрацоўны на вуліцы ірландскай сталіцы г. Дубліна гандлюе перыёдыкай.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ХОЧАЦЕ — ВЕРЦЕ, ХОЧАЦЕ — НЕ

Парадоксы на кончыку вашага языка

У папярэднім артыкуле («Звязда» за 5 снежня) мы разгледзелі ўплыў маленькай часціцы «не» на... свядомасць людзей. Аднак акрамя гэтага аспекта існуе і другая, не менш цікавая, заканамернасць карыстання мовай. Гэтая заканамернасць універсальная, хоць і носіць чыста парадаксальны характар. Дык вось, увага.

Калі ВАША ДУМКА выказана ў цяперашнім часе, то яна мае відавочна выражаную тэндэнцыю да ажыццяўлення(!) праз нейкі час, паколькі яна «прывязана» менавіта да вас па часе.

Калі думка выказана ў мінулым часе, то яе ўплыў на будучыню чалавека зводзіцца да нуля, бо ў наяўнасці разрыў паміж вамі і думкай у часе.

Ну, а калі размова ідзе з прымяненнем будучага часу — памятайце, вы ствараеце сабе відавочныя цяжкасці ў рэалізацыі сказанага, з прычыны таго ж разрыву ў часе паміж думкай і вамі.

Карацей, усё, што мы гаворым у цяперашнім часе, хутчэй за ўсё збываецца ў будучым. А сказанае ў мінулым ці будучым часе практычна выключае ўздзеянне на вас, або нават рэалізацыю. Акрамя таго, чым больш працягла і часта чалавек выказвае якую-небудзь думку, тым мацнейшы яе ўплыў на гэтага чалавека. Энергія аднолькавых думак як бы накопліваецца ў чалавеку, што адназначна прыводзіць як да станоўчых, так і да адмоўных вынікаў.

А цяпер давайце разгледзім усё гэта на канкрэтных прыкладах.

Урач пытаецца ў наведвальніцы: «Што у вас баліць?» Наведвальніца адказвае: «Доктар, вельмі баліць галава, сэрца і ўвогуле я ўся такая хворая, што сіл проста няма». Даволі кваліфікаваны ўрач устанаўлівае дыгназ, выпісвае лекі і, праяўляючы душэўную шчодрасць, напаследак супакойвае пацыентку: «Вы не хвалюйцеся, хворая. Прымайце лякарствы, і ўсё пройдзе, вы не адчайвайцеся. Дыягназ ваш не такі страшны». У выніку памылковых паводзінаў як пацыенткі, так і самога ўрача дзеянне лякарства рэзка слабее, а то і ўвогуле назіраецца адваротны эфект — хвароба зацягваецца, прагрэсіруе. Паколькі і ўрач, і пацыентка адназначна пацвярджаюць, што сама наведвальніца хворая (цяперашні час), то гэтым самым вакол яе фарміруецца нейкае «поле думкі», якое ўзмацняе захворванне з цягам часу. Гэта значыць, даецца падсвядомая ўстаноўка на хваробу, і заўтра чалавеку становіцца горш, паслязаўтра яшчэ горш і гэтак далей.

Гэта першая памылка абоіх. Другая, але ўжо ўрача, заключаецца ў памылковым прымяненні ў мове ўсё той жа часціцы «не» і выказванні думкі ў будучым часе, што яшчэ больш ускладняе лячэнне хваробы.

На мой погляд, у дадзеным канкрэтным выпадку дыялог урача і пацыенткі мог бы выглядаць так:

Урач: «Што здарылася?»

Пацыентка: «Доктар, у мяне забалела (мінулы час) галава. Ноччу былі (былі) болі ў сэрцы і наогул, мінулы тыдзень я адчувала ў сабе нейкі ўпадак сіл».

Урач: «Усё гэта можна лёгка паправіць. Ваша захворванне дастаткова хутка можна вылечыць пры дапамозе лякарстваў. Я вам выпісваю рэцэпт. Праз некалькі дзён пасля прыёму лякарства я чакаю вашага званка ці заходзьце да мяне».

Спецыяльна звяртаюся да медперсаналу: мілыя сёстры і браты міласэрнасці. Дзякуй вам за тое, што з гэтага моманту вы перастаяце называць сваіх падапечных хворымі.

Працягваючы размову аб здароўі, дазволю сабе даць вам, дарагія чытачы, некалькі рэкамендацый, якія дапамагаюць пры лячэнні хвароб і іх прафілактыцы.

Правіла 1-е. Як мага часцей сцвярджайце ў цяперашнім часе, што вы абсалютна здаровыя, што вашы хваробы пакідаюць вас назаўсёды. Пры самых цяжкіх захворваннях кожны дзень і як мага часцей пішыце гэта на паперы, прамаўляючы напісанае ўслых. Калі вы праявіце ўпартасць і настойлівасць, вас чакае толькі станоўчы вынік.

Правіла 2-е. Калі хворыя вашы дзеці ці дарослыя сваякі — як мага часцей пішыце на паперы, прамаўляючы ўслых: «Дзякуй Богу, што мой сын (дачка) здаровы(ая)» ці «мая мама папраўляецца» і да т. п.

Гэтыя правілы праверaны мною на практыцы і даюць цудоўныя вынікі ў самых, здавалася б, безвыходных сітуацыях, паколькі закон парадаксальнасці дзейнічае тут на ўсе сто працэнтаў і сцвярджае наступнае: «Тое, што хочаш мець, — уяві, што ў цябе ўжо ёсць».

Трэці аспект прымянення мовы — гэта адмова ад клятвы. Старайцеся пазбягаць у сваім жыцці жорсткіх абяцанняў і клятваў, асабліва важна пазбягаць клятваў сваім здароўем, сваімі блізкімі і г. д. А сцвярджайце сказанае вамі толькі ва ўмоўнай форме: «пастараюся пазваніць, прыйсці, дапамагчы» і г. д. Але пазбягайце гаварыць: «добра, пазваню; буду абавязкова, прыйду» і да т. п.

Вельмі добра аб гэтым сказаў Ісус Хрыстос: «А я гавару вам: не кляніцеся зусім ні небам, ні зямлёю, ні галавою тваёю, але няхай будзе слова ваша «так-так», «не-не», а што звыш гэтага, тое ад нячыстага».

Памятайце: як толькі вы далі слова, вы абавязаны дакладна яго выканаць, але вельмі часта, акрамя вашай волі, з прычыны «выпадкова» ўзнікшых акалічнасцей, чалавек парушае дадзенае ім абяцанне. У выніку гэтага вакол яго фарміруецца і накопліваецца негатыўная энергія падману, якая прыцягвае ў яго жыццё менавіта такія акалічнасці і людзей, якія таксама пачынаюць абяцаць і парушаць свае клятвы. Але псіхіка чалавека ўстроена так, што аб парушэнні ўласнага слова ён вельмі хутка забываецца, а пра забытае абяцанне іншых людзей памятае вельмі доўга.

Чацвёрты аспект — так званая формула шчасця:

«Самы лепшы дзень — гэта сёння, самая лепшая часіна — гэта цяпер».

Гэтая формула выключна дабратворна ўплывае на свядомасць чалавека, прымушаючы галаўны мозг прымаць правільныя і разумныя рашэнні ў любых сітуацыях, дазваляючы выконваць любую работу з радасцю ў душы і сэрцы, лёгка і свабодна. Людзі-вернікі разумеюць яе так: «На ўсё, што б ні здарылася — і добрае, і дрэннае, воля Божая». Вечарам, перад сном, гаворачы гэту фразу, яны могуць надаць ёй наступны сэнс: «Дзякуй Табе, Усявышні, што я сумленна пражыў гэты дзень, камусьці дапамог, чамусьці навучыўся, радаваўся гэтаму дню. Самы лепшы час — гэта цяпер, калі я з чыстым сумленнем, са спакойнай душой засынаю».

Тое, чым вы станеце заўтра, у многім залежыць ад таго, што вы скажаце сёння.

Міхаіл РУЦКІ, псіхолаг.

36,6

КАЛІ БАЛЯЦЬ СУСТАВЫ

Многія лічаць, што захворванні суставаў практычна не вылечныя, а людзі, асабліва сталага ўзросту, вымушаны ўсё астатняе жыццё пакутаваць ад болю. Але нельга апускаць рукі. Існуе мноства старажытных рэцэптаў, якія дапамагаюць, трэба толькі не шкадаваць часу і вельмі хацець вылечыцца. Калі па якой-небудзь прычыне вам не падыдзе адзін рэцэпт — не спыняйце лячэння на сярэдзіне і давядзіце яго да канца. Потым прымайцеся за другі і верце ў поспех.

● ***Распусціце стэарын або вос**к* і ў гарачым выглядзе намажце яго слаямі на балючыя месцы (да 40 слаёў). Бывалі выпадкі, што іншыя вылечваўся за 1—3 разы.

● ***Натрыце балючыя месцы свежай разрэзанай цыбулінай*** або зрабіце абкладанні свежай цыбуляй і цёртым свежым часнаком. Пры з'яўленні смылення працэдуру спыніце.

● ***Адвар з кораня лопуху:*** заварыце шклянкай кіпеню 1 ст. лыжку здробненага кораня лопуху (лепш свежага), пастаўце на слабы агонь і гатуйце 20 хвілін. Піце па 1 ст. лыжцы 4 разы на дзень за 30 хвілін да яды.

● ***Мазь з кораня лопуху:*** 1 частку адвару кораня змяшайце з 4 часткамі масла. Адвар згусціце. Уціраййце ў балючыя месцы.

● ***Змяшайце 1 шклянку чыстага мёду, 1,5 шклянкі соку рэдзькі, 0,5 шклянкі гарэлкі, 1 ст. лыжку кухоннай солі.*** Уцірайце сумесь у балючыя месцы, пажадана пасля лазні перад сном, адначасова прымаючы па чарцы гэтай сумесі.

● ***Балючыя суставы змазвайце маззю, прыгатаванай наступным чынам: змяшайце 150 г лісця багуну, 150 г здробненага кораня чамярыцы белай, 500 г несалёнага свінога тлушчу*** (лепш шмальцу) і патрымайце ў духоўцы ноч.

● ***Змяшайце 50 г камфоры, 50 г парашку гарчыцы, 100 г сырога яечнага бялка*** (бялок узбіце асобна). Спачатку растварыце ў 0,5 л гарэлкі камфору, потым гарчыцу і, нарэшце, яечны бялок. Настойвайце 7 дзён. Уцірайце ў балючыя месцы.

● ***Заліце 0,5 л воцату 3 ст. лыжкі кветак шыпшыны,*** пастаўце на агонь і гатуйце на малым полымі (пасля закіпання) 5 хвілін, працадзіце. Змазвайце апухлыя суставы.

● ***Пры рэўматызме, падагры, мышачных болях уцірайце ў балючыя месцы настойку карэнішчаў і кораня дзягілю лекавага:*** 5 часткамі гарэлкі або спірту заліце адну частку кораня, настойвайце ў цёмным месцы пры пакаёвай тэмпературы 14 дзён, працадзіце. .

● ***Заліце гарэлкай (5 частак) 1 частку здробненага адамава кораня,*** настойвайце 14 дзён у цёмным месцы. Расціраййце балючыя суставы. Можна прымяняць і пры радыкуліце. Расліна ядавітая, карыстайцеся асцярожна.

● ***Заліце гарэлкай або спіртам (0,5 л) 50 г кветак караўяка*** (мядзвежага вуха), настойвайце 14 дзён. Скарыстайце для націранняў як абязбольвальны сродак.

● ***Заліце гарэлкай (1 бутэлька) сумесь з роўных частак сцяблін, іголак і ягад ядлоўцу*** (1/3 частка бутэлькі), настойвайце 21 дзень. Уцірайце ў балючыя месцы на ноч.

● ***Змяшайце 2 ст. лыжкі здробненай травы багуну з 5 ст. лыжкамі алею,*** настойвайце 12 гадзін у закрытай пасудзіне на гарачай пліце, зрэдку памешваючы. Працадзіце. Уцірайце ў балючыя месцы.

● ***Заліце 0,5 л гарэлкі 3-4 стручкі чырвонага перцу,*** настойвайце 14 дзён, працадзіце і змяшайце з 300 г алею. Націрайце балючыя месцы.

● ***Змяшайце здробненыя ў парашок 6 частак лаўровага лісту, 1 частку іголак ядлоўцу і 12 частак свежага масла.*** Уцірайце ў балючыя месцы.

● ***Разатрыце ў парашок 1 ст. лыжку шышак хмелю і змяшайце з 1 ст. лыжкай несалёнага свінога сала або свежага масла.*** Прымяняйце ў якасці болесуцішальнай мазі пры падагры і рэўматызме.

● ***Змяшайце 100 мл гарэлкі з 2 флаконамі настойкі валяр'яну, пакладзіце туды 2 стручкі горкага перцу***, настойвайце 3 гадзіны. Уцірайце пры рэўматызме ў балючыя месцы.

● ***Мазь з бярозавых пупышак лічыцца адным з самых моцных і дзейсных сродкаў лячэння рэўматызму.*** Пакладзіце слаямі ў каструлю 880 г свежага несалёнага масла і бярозавыя пупышкі: чаргуйце слой масла (1,5 см таўшчынёй) з такім жа слоем пупышак да таго часу, пакуль усё масла не будзе выкарыстана. Затым пасудзіну закрыйце накрыўкай, якую абмажце цестам, і пастаўце на суткі ў цёплае месца (печ, духоўку). Пасля гэтага выцісніце з пупышак масла і змяшайце яго з 8 г парашку камфоры. Захоўвайце мазь шчыльна закрытай у халаднаватым месцы. Уцірайце ў балючыя месцы не менш як 1 раз у дзень, лепш увечары перад сном. Адначасова піце настойку або адвар з пупышак бярозы.

● ***Заліце 7 л кіпеню 150 г травы палыну звычайнага,*** настойвайце 5 хвілін на агні, астудзіце да 50° і мыйце ў гэтым адвары ногі і рукі перад сном. Ногі — пачынаючы ад ступняў і заканчваючы каленямі. Не выціраючы, дайце абсохнуць і кладзіцеся спаць. Адзін адвар можна прымяняць 3 разы, кожны раз падаграваючы яго да патрэбнай тэмпературы. Працэдуру паўтарайце на працягу 1,5 месяца. У час лячэння замест вады піце адвар лісцяў брусніц без абмежаванняў. З пачатку лячэння адначасова з працэдурамі 2 разы на дзень за 30 хвілін да яды прымайце па 20 кропель настойкі пустырніку.

«Работница».

БРЫТАНСКІ ДЗЕЛАВЫ ГАРАСКОП на тыдзень

Канец тыдня абяцае галаўны боль АВЕНАМ. Не патрабуйце адказаў на ўсе ўзнікаючыя пытанні. Больш разумна назіраць за натуральным развіццём падзей і сканцэнтравацца на асабістым жыцці. Хтосьці паспрабуе праявіць залішні клопат. Не падманвайцеся ліслівасцю і не ідзіце на сумнiўныя кампрамісы, якія вам могуць быць прапанаваны.

ЦЯЛЬЦАМ не варта ўступаць у канфлікты з-за грошай — усё будзе дарэмна. У вашых апанентаў свой бюджэт і свае інтарэсы, а вы павінны прытрымлівацца сваіх і адстойваць сваю фінансавую бяспеку. Тое, што адбудзецца ў аўторак, павінна запэўніць вас у тым, што вы робіце правільна. У чацвер вам могуць прапанаваць добрую работу.

Сутыкненне ў вашым сузор'і Сонца і Марса да суботы прымусіць БЛІЗНЯТ адчуць напружанасць. Прафесіянальна вам будзе спадарожнічаць пэўны поспех, але вам ён здасца недастатковым. Стрымайце свой тэмперамент на некалькі дзён. Зоркі рыхтуюць вам прыемную «пастку», у якой адносіны з многімі вашымі партнёрамі здадуцца вам больш простымі.

РАКАМ можа здацца, што праблемы з новым рабочым праектам звядуць яго на нішто. Аднак, падобна, вы перанерваваліся і не вельмі адэкватна рэагуеце на падзеі. Поспех на вашым баку. У рэшце рэшт — да чацвярга вы павінны дасягнуць прагрэсу. На асабістым фронце хтосьці хоча пагаварыць з вамі аб будучым. Не адхіляйце гэту просьбу. Пазней вам цяжэй будзе даказаць сваю праўду.

ІЛЬВАМ спатрэбіцца даказаць сваю адданасць справе з дапамогай чэкавай кніжкі. «Расплата» — працэс балючы, але ў доўгатэрміновым плане прынясе карысць. Пагасіце ўсе свае даўгі без скрыгатання зубамі, з усмешкай. У самы бліжэйшы час гэта заўважаць, і ваш прафесіянальны рэйтынг нястрымна пойдзе ўверх.

Адносіны з дамашнімі ў ДЗЕЎ не будуць адрозніваца прастатой, аднак згладжваць сітуацыю прыйдзецца самастойна, і ў гэтым вам будзе спадарожнічаць поспех. Не шкадуйце добрых і шчырых намаганняў. Падобна, што такім чынам вы пракладзіце сабе ўпэўнены шлях да самых навагодніх святаў.

Няўдача прымусіць ШАЛІ ўзяць пад сумненне ўласныя сілы і здольнасці, і дарэмна. Не трэба браць толькі на сябе адказнасць, якую павінен несці ўвесь калектыў. Падзяліцеся сваімі сумненнямі з людзьмі, якім вы безумоўна давяраеце, — яны падбадзёраць вас. Нечакана будучы тыдзень можа ператварыцца ў прыемнае рамантычнае захапленне. Сустрэчы ў чацвер уяўляюцца асабліва шматабяцальнымі.

СКАРПІЁНАМ удасца выкруціцца са складаных фінансавых праблем, але толькі пры адной умове — захоўвайце ўсмешку і цвёрды, упэўнены ў сабе голас. Але не перахітрыце самога сябе. Гэтыя праблемы на самай справе сур'ёзныя. Яны патрабуюць доўгатэрміновага вырашэння і з'яўляюцца вашым сапраўдным прыярытэтам. У асабістым плане аўторак і чацвер — самыя ўдалыя дні. Ваша чароўнасць будзе тварыць цуды.

Венера ўвойдзе ў сузор'е СТРАЛЬЦОЎ на гэтым тыдні, і гэта добры знак для вясёлага адпачынку. Пад канец тыдня на дзелавым гарызонце могуць з'явіцца хмаркі, але няхай яны вас не пужаюць. Ёсць людзі, якія заўсёды не супраць зрабіць з мухі слана.

Для КАЗЯРОГАЎ канец тыдня абяцае шмат дзелавых сустрэч, якія запатрабуюць намаганняў. Для вас асабіста гэта добры тыдзень, нягледзячы на тое, што адзін з рабочых праектаў рухаецца не так хутка, як бы вы таго жадалі. Набярыцеся цярпення — у студзені за вамі ніхто не ўгоніцца.

Сустрэча па фінансавых ці юрыдычных пытаннях на гэтым тыдні будзе мець стрэсавы характар для ВАДАЛЕЯЎ. Нехта спрабуе схіліць вас да дзеянняў, якія здаюцца вам фундаментальна памылковымі. Даверцеся сваім інстынктам, прытрымлівайцеся свайго парадку дня. Гэта прынясе добрыя вынікі, гэтак жа як і нечаканы кантакт у чацвер.

Здаецца, ні адна праблема не можа быць вырашана без РЫБ — усе дамагаюцца вашай увагі і спагады. Яны іх атрымаюць, але ў суботу вы адчуеце, што вашы сілы на зыходзе. Не разрывайцеся на часткі, захоўвайце кантроль за справамі, якія датычацца асабіста вас. Калі гэта прывядзе да канфліктаў з сябрамі, на наступным тыдні яны застануцца ў мінулым.

Ігар ПОЛЬСКІ,
кар. ІТАР-ТАСС,
Лондан.

БЫВАЛІЦЫ

САНТЭХНІК-УНІКУМ

ПРА слесараў-сантэхнікаў ходзіць многа розных анекдотаў, баек і плётак. І ўсе яны зводзяцца да аднаго — гэта катэгорыя майстроў нашага быту можа ўзяць «на грудзі» спіртных напояў не менш чым па вядру.

Але я не маю намеру пераказваць нейкія смешныя здарэнні ці выпадкі, бо тут не да жартаў. Я раскажу вам быль, вельмі дзіўную, якую сам пачуў ад жонкі сантэхніка. І шчыра прызнаюся: калі б гэта расказаў хтосьці іншы, далібог, не паверыў бы!

Аднойчы, вяртаючыся дадому ў горад з нашага дачнага пасёлка на электрычцы, я пахваліў у размове з суседкай яе мужа, які ў апошні тыдзень завіхаўся на будаўніцтве шчытавога доміка.

— У майго Сямёна залатыя рукі, — азвалася Мар'я Пятроўна. — За што ні возьмецца, зробіць як след. Але ж, ведаеце, адна бяда — п'е.

Апошнюю фразу яна прамовіла з такой роспаччу ў голасе, што я ўжо быў не рады, што пахваліў яе мужа і наогул нагадаў ёй пра яго. Гамонка наша на пэўны момант перапынілася. А потым нечакана Мар'я Пятроўна пачала расказваць гэту дзіўную гісторыю, якая мяне вельмі ўразіла.

— Ведаеце, у майго Сямёна былі ўжо тры інфаркты.

— Як тры інфаркты?! — здзівіўся я. — Хіба ж такое ў медыцыне бывае?

— Здараецца, — спакойна адказала Мар'я Пятроўна. — Але мой муж, як мне сказалі дактары, нейкі рэдкі унікум. Пасля першага інфаркту, які здарыўся недзе гадоў дваццаць назад, мой Сямён трохі прыціх. Нейкі час устрымліваўся ад п'янак. Толькі на яго рабоце, вы ж ведаеце, гэта немагчыма: то ў адной гаспадыні кран сапсуецца, то ў другой яшчэ якое ліха. А разлік адзін — пляшка. І нягледзячы на сваю хваробу, ён зноў пачаў вяртацца дадому з «ганаровым эскортам» — два вядуць, а трэці ногі перастаўляе.

Праз колькі месяцаў — другі інфаркт. Адляжаўся Сямён у бальніцы. Акрыяў. Вярнуўся, як кажуць, з таго свету. Курыць кінуў, а піць — не. Праўда, піў ужо не столькі, колькі раней, але ж запоі не канчаліся. Я і ўгаворвала, і маліла, і палохала тым, што хворае сэрца не вытрымае яго п'янак і разарвецца дзе-небудзь у піўной ці ў пад'ездзе і ніхто не выратуе, — нічога не дзейнічала. Ні мае парады, ні дактароў.

— Твае дактары лухту нясуць, — звычайна са злосцю агрызаўся Сямён. — У мяне сэрца не такое, як у людзей. Яно як кранзмяшальнік. Усё, што я ні п'ю, працякае праз яго, не пакідаючы аніякага следу. П'янець — п'янею, а сэрца стукае як малаток. Калі дактары не могуць сцяміць, які мой арганізм, дык ты ж за трыццаць гадоў павінна была б ужо даўмецца.

Калі ж «хуткая» зноў забрала Сямёна ў бальніцу з трэцім інфарктам, дык доктар даверліва сказаў мне:

— Рыхтуйцеся да самага горшага. Больш як два тыдні ваш муж не працягне.

Я ўжо тады і гарнітур для Сямёна на пахаванне купіла. Сама ўстрывожылася і дзяцей напалохала.

Мар'я Пятроўна неяк засмучана папpавіла хустку і ўжо без хвалявання працягвала:

— З таго часу прайшло аж, дай бог памяць, чатырнаццаць гадкоў! Цяпер мой Сямён можа выпіць пляшку, а то і дзве «чарніла» — і нічога яго не бярэ, ніякая трасца. А ведаеце, у адной маёй знаёмай такі добры чалавек быў: не піў, не курыў. І раптам — раз і памёр. Вось тут і думай: ад чаго рана паміраюць людзі? Адны, як мой Сямён, п'юць і жывуць, а другія нават і не нюхаюць і аддаюць Богу душу. Увогуле, за сваё жыццё з мужам я іншы раз думаю, што, пэўна, сапраўды ў яго не сэрца, а кранзмяшальнік. Бо, калі б яно было звычайнае, як ва ўсіх людзей, дык дзе ж яно вытрывала б гэткае...

Тут Мар'я Пятроўна замаўчала, бо не магла знайсці такое слова, якое перадало б сэнс таго, што робіць яе муж. І ўжо ў канцы свайго расказа прыгадала наогул анекдатычны выпадак:

— Неяк Сямён здзівіў і напалохаў таго доктара, які лячыў яго пасля трэцяга інфаркту. Праз год ці два дзяжурыў той доктар у бальніцы, і здарылася там нейкая аварыя — лопнула труба, ці што. Выклікалі брыгаду сантэхнікаў. Быў у той брыгадзе і мой Сямён. Пазнаў яго доктар і вачам сваім не паверыў: «Як, ты яшчэ жывы?!»

Вось такі унікум мой муж, — задуменна ўздыхнула Мар'я Пятроўна.

Вячаслаў РАГАЧОЎ.

ТЭЛЕБАЧАННЕ, 17 снежня

Беларускае тэлебачанне

8.00 Навіны. **8.15** Абібок. **8.45** «Гэта мы не праходзілі...» Эканамічная праграма. **9.00** Тэлебачанне — школе. Музыка. 3-ці клас. Музычныя знакі прыпынку. **9.20** Акалада. Музычна-забаўляльная праграма. **9.50** Тураб'ектыў. Падарожжы, сустрэчы, адпачынак. **10.20** «Трапічная спёка». Тэлесерыял (ЗША). **11.20** IV Нацыянальны фестываль беларускай песні і паэзіі «Маладзечна-96». Адкрыццё фестывалю. **15.00** Навіны. **15.10** «Уся справа ў капелюшы», «Фімка». Мультфільмы. **15.35** Тэлебачанне — школе. Гісторыя Беларусі. 7-ы клас. Далучэнне Беларусі да Расійскай імперыі. **16.00** Педагагічны экран. Сучасная прафесіянальна-тэхнічная адукацыя. **16.45** «Усё пра ўсё». Інфармацыйна-пазнавальная праграма для дзяцей. **17.10** Востры вугал. Прававая праграма па пісьмах гледачоў. **17.40** Музычны антракт. **17.50** Урокі Наталлі Наважылавай. **18.20** «Будзьце здаровы». **18.35** Эканамікст. **18.50** Навіны (з сурдаперакладам). **19.00** «Музычная абойма». Беларускі хіт-парад. **19.05** «Беларусь — Кітай: усходні вектар супрацоўніцтва». **19.40** «Трапічная спёка». Тэлесерыял (ЗША). **20.40** Калыханка. **21.00** Панарама. **21.55** Музычны антракт. **22.10** «Зоркі» на экране. «Знахар». Маст. фільм (Польшча). 2-я серыя. **23.20** Творцы. Кампазітар Марыяна Марозава. **24.00** Навіны.

ГРТ

11.00 Навіны. **11.10** У эфіры Міждзяржаўная тэлерадыёкампанія «Мір». «Мы і рынак». **11.50** Валерый Залатухін у фільме «Пакет». **13.00** Брэйн рынг. **14.00** Навіны. **14.20** «Касмічныя выратавальнікі лейтэнанта Марша». Мультсерыял. **14.45** Квар'етэ «Вясёлая квампанія». **14.55** Мульцітролія. **15.10** Чароўны свет, ці Сінема. **15.40** «Карын і яе сабака». Маладзёжны серыял. **16.05** ...Да шаснаццаці і старэйшым. **16.30** «Вакол свету». Па старонках перадачы «Клуб падарожнікаў». **17.00** Навіны. **17.15** «Новая ахвяра». Серыял. **18.05** Надвор'е. **18.10** Гадзіна пік. **18.35** «Угадай мелодыю». Тэлегульня. **19.00** Тэма. **19.45** Спакойнай ночы, малышы! **20.00** Час. **20.40** Праграма перадач. **20.45** Аляксей Эйбажэнка і Віктар Коршунаў у дэтэктыве «Па тонкім лёдзе». 1-я серыя. **22.25** Навіны. **22.35** «Па тонкім лёдзе». 2-я серыя. **0.05** Прэс-экспрэс. **0.25** Праграма перадач.

Малюнак Леаніда РАЗЛАДАВА.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.
Рэгістрацыйны нумар 1.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 32-38-02, 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 32-31-21, 68-29-68, палітыкі — 68-27-57, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — 68-28-69, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, беларускай дыяспары — 68-28-27, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Паставах — 22-400; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-04-52, 32-31-98. ***ФАКС:*** *68-27-79, 68-28-77.* ***E-mail:*** *daily@zwyazda.belpak.minsk.by*

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 94665. Індэкс 63850.
Зак. № 7865.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 9 10 11 12
П 2 3 4 5 7 8 9 10 11 12